AMIGOE DI CURAÇAO

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Abonn.-prijs: Curaçao en Bonaire ƒ 2.—, Aruba, Suriname, Bovenwinden ƒ 2.50. — Bu enland ƒ 3.— per maand (b voorruitbet.).
Kantoor: Consciëntiesteeg 27—29. Telefoon: Redactie 3858 Administratie 3550.
Uitgave: N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad Curaçao.
Hoofdredacteur: Ad. Versney

Politieke lunch aan boord van de "Williamsburg".

Europa is dreigender dan Korea.

Washington. — Bij een lunch aan boord van Trumans jacht „Williamsburg" waren behalve Truman en Attlee en hun adviseurs vooraanstaande leden van de Republikeinse Partij aanwezig, evenals Tom Connally, de voorzitter van de Senaats-commissie voor de buitenlandse betrekkingen.

Voor de lunch hield Attlee een bespreking op de Britse ambassade met zijn raadslieden. Naar verluidt werd men het er over eens, dat het voorstel om in Korea een bufferzone te handhaven, door de feiten achterhaald is. Men besloot rekening te houden met mogelijke evacuatie. Kennelijk, aldus meldt Reuter zijn Attlee en Truman het er over eens, dat de voornaamste communistische dreiging Europa en niet Azië geldt en dat effectieve maatregelen genomen dienen te worden om de verdediging van het Noord-Atlantische Pact in Europa op te bouwen.

Overeenstemming

Tom Connally heeft verklaard, dat Truman en Attlee overeenstemming bereikt hebben over belangrijke aspecten der te voeren politiek.

Deze mededeling, zo zeide de senator, was aan hen gegeven, die mede aanzaten aan de lunch op de „Williamsburg". De overeenstemming gold ook de militaire situatie in Korea. Connally's verklaring is niet officieel bevestigd.

De vergadering op het jacht eindigde na iets meer dan twee uur. De president begaf zich onmiddellijk naar het Witte Huis, waar zijn volledige kabinet op hem wachtte voor een speciale vergadering.

Truman en Attlee zullen Woensdag in het Witte Huis bijeenkomen.

Trumans perssecretaris, Charles Ross (die inmiddels op zijn bureau is overleden), zei geen commentaar te kunnen geven op de vraag, of de troepen der Verenigde Naties de bedoeling hadden in Korea stand te houden. Ross sprak categorisch „de ongegronde berichten" tegen, dat Truman en Attlee het er over eens geworden waren een invasie op Korea te doen houden voor het geval de troepen der Verenigde Naties van het schiereiland verdreven zouden worden.

Nader wordt vernomen, dat het hoofd van de Britse delegatie bij de Verenigde Naties, Kenneth Younger, de besprekingen heeft bijgewoond. Hij was op verzoek van Attlee uit Lake Success gekomen.

Tragische dood

Washington. — Charles D. Ross, de perssecretaris van Truman, is Dinsdagavond in zijn bureau op het Witte Huis overleden juist na een persconferentie over de bespreking tussen Truman en Attlee. Hij is gestorven aan verstopping van de kransslagader.

Ross is 65 jaar oud geworden. In Mei 1945 werd hij aangesteld als pressecretaris van Truman.

JACOB MALIK LACHT, — een helaas al te zelden voorkomende gebeurtenis — als hij Generaal Wu Hsui-chuan, die het hoofd is van de chinese delegatie ter V.N. begroet bij zijn aankomst op La Guardia vliegveld.

Chinese aggressie op de agenda der Algemene Agenda geplaatst

Lake Success. — De commissie van orde van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft Dinsdag met 10 tegen twee stemmen bij één onthouding besloten de kwestie van het Chinese ingrijpen in Korea op de agenda van de Algemene Vergadering te plaatsen.

De commissie van orde is samengesteld uit de voorzitter en de zeven vice-voorzitters van de Algemene Vergadering, alsmede de voorzitters van de zes voornaamste commissies.

De Amerikaanse afgevaardigde, Austin, had verzocht de kwestie op de agenda te plaatsen.

Hij diende een verzoek van Cuba, Ecuador, Engeland, Frankrijk, Noorwegen en de Verenigde Staten in, waarin werd gezegd, dat, aangezien het niet mogelijk was maatregelen te nemen met betrekking tot deze kwestie als gevolg van het Russische veto in de Veiligheidsraad, de Algemene Vergadering de kwestie als een dringende zaak moest behandelen.

Wysjinsky maakte tegen een discussie der kwestie in de Algemene Vergadering bezwaar en verklaarde, dat de Chinese eenheden uitsluitend uit vrijwilligers bestonden. Indien er klachten waren, moesten zij tot de Veiligheidsraad worden gericht. India onthield zich van stemming. De aanbeveling van de commissie van orde moet definitief door de Algemene Vergadering worden goedgekeurd. De voorzitter van de Assemblée zei, dat de kwestie naar de politieke commissie zou worden gezonden. Het besluit van de commissie zal Woensdag voor een speciaal bijeengeroepen vergadering van de Assemblée worden gebracht.

De Algemene Vergadering zal na de stemming „veranderd" kunnen worden in de politieke commissie, doordat de voorzitter, Nasrollah Entezam, zijn zetel verlaat en deze beschikbaar stelt aan de voorzitter van de politieke commissie, Urdaneta Arbelaez. Op deze wijze zal men zonder verwijl tot behandeling kunnen overgaan.

Wysjinsky beschuldigde de Verenigde Staten er van de oude Japanse tactiek toe te passen door eerst Korea te willen veroveren om daarna China aan te vallen. Er was in het geheel geen interventie van China. Slechts „de machtige Chinese volksbeweging snelt de Koreaanse broeders te hulp en wenst China's eigen veiligheid te verdedigen". Door over de 38ste breedtegraad te trekken had MacArthur de veiligheid van de Chinese Volksrepubliek in gevaar gebracht.

HALT BIJ DE 38STE BREEDTEGRAAD

New York. — Na twee bijeenkomsten in de tijdelijke verblijfplaats te New York van de afgevaardigde van India, Sir Benegal Rau, hebben 13 leden-staten der Verenigde Naties in Azië en het Midden-Oosten een beroep gedaan op communistisch China en de Noord-Koreaanse autoriteiten om onmiddellijk te verklaren, dat zij niet voornemens zijn de 38ste breedtegraad over te trekken en door deze verklaring tijd te geven voor de overweging, welke stappen verder noodzakelijk zijn voor de oplossing van het conflict in het Verre Oosten teneinde daarmee een nieuwe wereldoorlog te helpen afwenden.

Het beroep werd ondertekend door Afghanistan, Burma, Egypte, India, Indonesië, Irak, Libanon, Pakistan, Perzië, de Philippijnen, Saoedi-Arabië, Syrië en Yemen. Het beroep is onmiddellijk toegezonden aan de zich thans te New York bevindende vertegenwoordiger van communistisch China, Woe Hsioe Tsjoean, met het verzoek dit aan de regering te Peking door te zenden.

Later deelde een woordvoerder van India mede, dat dit beroep, hoewel speciaal tot communistisch China en Noord-Korea gericht, tevens inhield, dat de strijdkrachten der Verenigde Naties, indien zij tot beneden de breedtegraad terug waren gedreven, niet zouden pogen deze weer te overschrijden. Volgens deze woordvoerder hadden de ondertekenaren goede hoop, dat vredelievende onderhandelingen vruchten zouden afwerpen, indien degenen, tot wie het beroep gericht is, er goede nota van namen.

De Chinezen reeds 80 kM ten Zuid Oosten van Pjongjang.

Tokio. — Een Chinese colonne, die door het centrum van de verbonden troepen in Zuidelijke richting oprukte bevindt zich Dinsdagavond te Koksan, 80 km. ten Zuid-Oosten van Pjongjang.

Het Westen

In het Westen, aldus wordt gemeld, stromen de Noordelijken in grote getale het gebied aan de rechterflank van de nieuwe verdedigingslinie van het achtste leger, ten Zuiden van Pjongjang, binnen. De omsingelingsdreiging, welke de verbonden troepen tot terugtrekken naar de breedtegraad dwong, wordt daardoor weer acuut.

Het Noord Oosten

In het Noord-Oosten hebben de Noordelijken naar gemeld wordt een stad op een afstand van minder dan 15 km. van de haven Wonsan veroverd, waardoor het tiende Amerikaanse corps dreigt te worden afgesneden van de troepen meer in het Zuiden.

Luchtactie

Vliegtuigen van de Amerikaanse vloot en van de luchtmacht hebben Dinsdag hun trefvermogen geconcentreerd op „grote groepen Chinese manschappen" in het gebied van het Tsjosin-bekken in het middelste gedeelte van Noord-Korea, aldus een communiqué van MacArthur. Alleen al de vijfde luchtvaartgroep beweert meer dan 2600 soldaten van het Chinese communistische leger te hebben gedood of gewond.

Wapenen voor één millioen soldaten

Seoel. — De Nationale Vergadering heeft in een besloten spoedzitting besloten MacArthur wapens te verzoeken voor een millioen Zuid-Koreanen, die onmiddellijk gemobiliseerd zouden worden, zo verklaart men in gewoonlijk betrouwbare bronnen te Seoel.

De Koreaanse regering heeft besloten Engeland, Frankrijk en de Verenigde Staten te verzoeken onmiddellijk wapens te verzenden.

Een nieuw München

Taipeh. — „Te München werd Tsjechoslowakije opgeofferd, doch de oorlog werd er niet mee voorkomen. Er bestaat geen reden van Korea een tweede Tsjechoslowakije te maken". zo verklaarde generalissimus Tsjiang Kai-Sjek op een persconferentie te Taipeh.

De leider van Nationalistisch China was verder van oordeel, dat de Verenigde Staten niet zullen toegeven, daar hierdoor niet slechts Korea, doch ook de Verenigde Staten en de Verenigde Naties „uiteindelijk tot ondergang zouden zijn gedoemd" met als resultaat de „knechting van de gehele wereld door het internationale communisme". Tsjiang Kai-sjek zei nog, dat zijn aanbod van Chinese Nationalistische troepen ter ondersteuning van de verbonden strijdkrachten in Korea nog steeds van kracht is.

ATOOMBOMMEN IN ITALIE.

Rome — Volgens een bericht in het linkse Italiaanse blad „Il Prese" zouden Amerikaanse atoombommen in Italië zijn opgeslagen. Het blad dringt aan op een verklaring van de regering hieromtrent.

het nieuws van vandaag

Verschillende Indonesische bladen en politieke kringen spreken hun oppositie uit tegen de boycot, waarmede gedreigd wordt, tegen de Nederlandse belangen in Indonesië, indien Nieuw Guinea tegen 1 Januari a.s. niet aan Indonesië wordt overgedragen. Bijna allen leggen er de nadruk op, dat aan de regering moet worden overgelaten het vraagstuk van de toekomstige status van Nieuw Guinea te regelen en dat een dergelijke boycot schadelijk voor Indonesië zou zijn.

Het nieuwsblad „Indonesia Raya" schrijft: „Het lijkt er op alsof de ganse Indonesische gemeenschap, waaronder ook de Nederlandse groepering, hysterisch is geworden over Irian. Degenen, die verantwoordelijk zijn voor de boycot - campagne, treden doorgaans niet op de voorgrond. Het lijkt er op, alsof zij anderen de kastanjes voor hen uit het vuur laten halen".

Het blad zegt, dat „hij, die de hoofdoorzaak is van al deze sentimenten, die schijnbaar spontaan opvlammen, Bung Karno (de populaire naam voor Sukarno), zich gedraagt alsof hij er niets van af weet en met de armen over elkaar zit. Indien men de aansprakelijke persoon voor de hysterie over Irian zoekt, komt men in de eerste plaats bij Bung Karno".

Het blad haalt de verklaring van de president van 17 Augustus j.l. aan, dat Indonesië niet van plan was zijn strijd voor Irian te staken, en het brengt zijn welbekende woorden in herinnering, dat Irian definitief bij Indonesië zal zijn teruggekeerd vóór de zon op 1 Januari a.s. opkomt

Na er op gewezen te hebben, dat vertegenwoordigers van de regering (premier Natsir en de minister van buitenlandse zaken, Roem,) thans voorzichtiger woorden hebben gebruikt, brengt „Indonesia Raya" in herinnering, hoe het verschillende malen tot voorzichtigheid heeft aangeraden en hoe het schreef, dat Koningin Juliana nooit een rede gehouden heeft, waarin het Nederlandse volk wordt aangespoord Irian te verdedigen.

„Intussen zitten wij er mee en alle soorten campagnes en boycot-acties worden op touw gezet. Plotseling schijnt de regering de zaak te willen sussen. Het volk kan dit niet begrijpen".

„Indonesia Raya" dringt er bij de regering op aan een duidelijke houding in te nemen en sterk leiderschap te geven. „Want ook de nationale wens, dat Irian bij Indonesië terugkeert, vereist een goed, sterk leiderschap. Leiders, laat anderen de kastanjes niet voor u uit het vuur halen", zo voegt „Indonesia Raya" er aan toe.

Irian - boycot

Inmiddels vertelden kringen uit de Indonesische socialistische partij aan Aneta, dat de partij de terugkeer van Irian bij de Indonesische Republiek niet kan steunen, wanneer dit zal geschieden ten koste van de vrijheid in het algemeen en van de uitvoering van Indonesië's onafhankelijkheid in het bijzonder. „De kwestie-Irian is een moeilijk probleem geworden, daar er te veel in het publiek over is gediscussieerd. Het uitstel van de overdracht der souvereiniteit over Nieuw Guinea was een consequentie van de Ronde Tafel-conferentie en is neergelegd in een verdrag. Het probleem zou gemakkelijker behandeld kunnen worden, indien zijn oplossing geheel aan de regering werd overgelaten", zo zeiden kringen van de socialistische partij. Zij voegden er aan toe, dat zij een boycotactie niet zouden kunnen steunen. „Het volk zou een boycot tegen de Nederlanders in Indonesië organiseren en daarbij vergeten, dat de meesten van de Nederlanders hier ambtenaren zijn of zakenlieden, die ten voordele van Indonesië werken. Elke boycotcampagne zou daarom niet alleen de Nederlanders treffen, maar zou de regering schaden".

Per Jeep - express van Indonesie naar Nederland

Avontuurlijke reis van vier Hollandse jongens.

Zaterdag zal het een grote dag zijn voor het Nederlandse plaatsje Linnen in Zuid-Limburg, want op die dag zal een van zijn inwoners, de 25-jarige J. W. Beulen, na een afwezigheid van meer dan 4 jaar aan de veilige haardstede terugkeren. Hij zal niet de enige zijn, die door de plaatselijke fanfare en door de burgemeester in eigen persoon zal worden binnen gehaald, doch is vergezeld van drie kameraden, die met hem deel uitmaken van het vierde bataljon van het tiende regiment infanterie, dat vier jaar geleden naar Indonesië vertrok.

Het feest, dat te hunner ere straks zal worden aangericht, geldt natuurlijk in de eerste plaats hun veilige terugkomst, doch het draagt toch nog een heel bijzonder karakter, doordat de gedemobiliseerden niet per boot, doch over land, per jeep, zijn teruggekeerd na een reis vol avonturen, die meer dan zeven maanden duurde.

Het plan om over land naar Nederland terug te keren, rijpte reeds enkele maanden voordat zij gedemobiliseerd waren. „Eenieder verklaarde ons voor gek", zo vertelde de 25-jarige J. G. Glissenaar uit Montfoort, de verslaggever van de expeditie, aan de correspondent van het ANP te Brussel, „doch wij waren vast voornemens ons plan door te zetten. Voor 1100 Indonesische guldens kochten wij uit een legerdump een afgekeurde jeep met aanhangwagen en wat onderdelen en wij maakten hiervan een prima vervoermiddel. De moeilijkheden begonnen echter eerst toen wij ons voornemen kenbaar maakten aan de militaire autoriteiten en om de nodige papieren verzochten. Eenieder dacht aanvankelijk, dat wij een grapje maakten, doch ons hardnekkig aandringen liet uiteindelijk geen twijfel bestaan over de ernst van ons plan en een dag voor ons vertrek kregen wij eerst toestemming voor deze ongebruikelijke wijze van terugkeer naar Nederland, waarbij nog uitdrukkelijk werd verklaard, dat wij de eersten en de laatsten zouden zijn en geheel voor eigen verantwoordelijkheid zouden vertrekken".

De jeep, waarmede de reis werd gemaakt, was geheel geel geschilderd en droeg de naam „Jeep Express". Op de motorkap was dezelfde naam in Arabische lettertekens geschilderd.

Philips-Batavia had voor een radiotoestel gezorgd, een gewoon serie-apparaat, dat het gedurende de gehele reis is blijven doen en dat vooral in de woestijnen van India en Transjordanië een grote morele steun is geweest, vooral de Nederlandse Wereldomroep werd goed ontvangen. De jeep had verder in zijn aanhangwagen een viertal reservebanden, fotomateriaal, mondvoorraad voor enkele dagen en vier veldbedden. Verder waren aan boord een projectietoestel en enkele films over Indonesië. Vooral dit laatste materiaal is van grote waarde gebleken, daar de expeditie-leden zonder enige geld vertrokken en zij onderweg door het afdraaien van deze films genoeg geld verdienden om levensmiddelen en benzine aan te schaffen. Behalve de reeds genoemde Beulen en Glissenaar namen nog aan de expeditie deel de 24-jarige Pennarts uit Haarlem, de fotograaf, en de 25-jarige G. B. Sloots uit Zutfen, de expeditieleider.

De eerste etappes.

Daar het in verband met de strijd in Malakka onmogelijk was onze reis in Singapore te beginnen, reisden wij met de „Salatiga" allereerst naar Madras aan de Oostkust van India, zo vertelden de jeepreizigers. De bemanning van het schip bleek zeer sceptisch gestemd over het welslagen van onze plannen en zij liet dit vooral merken, toen afscheid van ons werd genomen in Madras. Het schip vertrok hierna via Ceylon en de Zuidelijke punt van India naar Bombay. Wij zien de bemanning van de „Salatiga" ons nog met open mond aanstaren, toen wij haar, nadat wij in onze jeep het gehe-

Recht tot het hart

— Spreken leren wij jong, zwijgen pas na vele jaren.

Oost naar West waren doorgetrokken, in de haven van Bombay opnieuw ontmoetten. Als herinnering kregen wij van de kapitein de vlag van de Rotterdamse Lloyd.

Van Madras ging de reis via Begalore (in Mysore) door gebieden, die uit vrijwel niets anders dan woestijnen bestonden, in 14 dagen naar Bombay.

Wij hadden, zo vertelden de expeditie-leden, op deze reis meer last van de heilige koeien dan van vervoermiddelen.

De mensen lagen er dikwijls op de weg te slapen en als wij op onze claxon drukten, kwam er een politieman naar ons toe om te vertellen, dat wij niet zo'n leven moesten maken, want dat wij daarmee de mensen verschrikten. Wij hadden wat geld verdiend door het draaien van onze films voor een katholieke missie te Madras en konden dus inkopen doen op de inheemse markt. In het begin maakte wij ons verstaanbaar met handgebaren, doch al spoedig kenden wij de woorden voor de levensmiddelen, die wij nodig hadden in het Hindoestani.

Vorstelijke ontvangst.

Van Bombay trok het viertal naar het Noorden, naar Gwalior (Madhya Bharat), waar de expeditie ontvangen werd door de maharadja Jivaji Rao Scindia Rajpranukh van Madhya Bharat.

Ik heb het opgeschreven in mijn zakboekje en daarom weet ik het zo nauwkeurig, zegt Jan Glissenaar. Die maharadja had wel 12 paleizen. Wij logeerden in een groot hotel van hem en werden overal heengereden in een 24-cylinder auto met een eigen chauffeur en een Engelssprekende luitenant. De maharadja gaf ons bij het afscheid een vredesboodschap van het Oosten aan het Westen mee, doch het boek, waarin deze boodschap geschreven stond, is helaas bij onze verdere avonturen in de woestijn verloren gegaan.

Met dag-etappes van 400 tot 500 km. ging het hierna verder naar Agra, waar het beroemde wit-marmeren mausoleum van Sjah Bsjehan (1628-1658) en zijn gemalin werden bezichtigd. In het algemeen werd tot 11 uur 's avonds gereden, waarna dan in een of ander rotshol de veldbedden werd gespreid. Het water, dat wij op onze reis door India kregen, was in het algemeen erg vies, doch door steriliseerpillen van het leger maakten wij het drinkbaar.

Old Delhi, waar wij vervolgens aankwamen, was een echte Oosterse stad. Het was hier zowel overdag als 's nachts, zeer warm. Daar wij een visum nodig hadden voor Perzië, trokken wij de Perzische gezant achterna, die met vacantie ergens in de Himalaja verbleef. Wij vonden hem eindelijk in Missouri en slaagden er inderdaad in onze visa te krijgen. Hierna trokken wij naar Sibi in Pakistan, dat als de warmste plaats ter wereld bekend staat. Na de 15 km. brede Indus op een radarboot te zijn overgetrokken, geraakte de expeditie in een sneeuwstorm voor Beloedjistan. Na ook hierdoor goed te zijn heengekomen en nog heel veel andere avonturen kwam de „Jeep Express", die in 11 dagen dwars door de Perzische woestijn trok, in Teheran aan.

Bagdad een teleurstelling.

In Teheran had de Nederlandse kolonie met angst en beven op ons zitten wachten, want kort tevoren was nog een Amerikaanse expeditie verongelukt, zo vertelden ze. In Teheran is reeds veel van Russische invloed te bemerken, veel opschriften zijn in het Russisch gesteld en de bevolking hield ons dikwijls tijdens onze tocht voor Russen.

Van Teheran ging het naar Kermanschah, waar wij voor het personeel van de Anglo-Iran Oil Company in de met prikkeldraad afgezette nederzetting een filmvoorstelling gaven. Bij de voortzetting van de reis naar Bagdad kreeg de „Jeep Express" zijn enige panne tijdens de gehele reis, aan de grens van Irak. De kundige technicus Jan Beulen wist hiermee echter snel raad. Bagdad was niet veel meer dan een armelijke oase en de illusie, die wij uit „Duizend-en-een nacht" hadden opgedaan, kreeg hier een flinke deuk. Van Bagdad werd op het kompas naar Damascus in Syrië gereden. De vertegenwoordiger van de KLM in Damascus liet ons hier in het duurste hotel logeren. Vervolgens reden wij naar Beiroeth, de vrijwel Europese stad in Libanon, om daarna Ammas in Transjordanië aan te doen. Door het dal van de Jordaan reisden wij via Jericho naar Jeruzalem. Wij verbleven hierna 11 dagen in Israël. Het was de bedoeling om van hier naar Egypte te reizen, doch Egypte weigerde een visum te verstrekken. Ook van de Nederlandse gezant kwam bericht uit Caïro, dat Egypte de expeditie niet wilde laten passeren.

Met toestemming van het Arabisch Legioen om door de militaire zones te trekken, reden wij daarna naar Aquaba, aan de Rode Zee, van waar wij per boot Egypte wilden bereiken.

Wij leefden hier een drietal dagen bij de bedouïnen in hun tenten en dronken kameelmelk of wij ermee waren groot gebracht. In Aquaba was echter geen schip, dat geschikt bleek om ons aan boord te nemen en wij keerden dus onverrichterzake weer 700 km door de woestijn terug naar Beirouth (Libanon). Wij zaten echter financieel volkomen aan de grond en waren erg teleurgesteld, dat wij Egypte niet konden binnenkomen. De Nederlandse consul - generaal te Beirouth hielp ons echter uit de moeilijkheden, hij betaalde ons de overtocht naar Egypte en de volgende dag kwamen wij daar aan. Het schip was echter nauwelijks de haven binnengelopen of de Egyptische politie kwam reeds aan boord om te verklaren, dat wij op de zwarte lijst stonden en niet van boord mochten. Blijkbaar was het feit, dat wij in Israël waren geweest, reeds voldoende om ons als spionnen te brandmerken. Twee beambten van de veiligheidsdienst werden op de loopplank geplaatst, terwijl ieder van ons werd vereerd met een politie-agent als bewaker. Deze bewakers volgden ons overal en het werd op de duur een spelletje om de man doodsangsten te laten uitstaan door plotseling te verdwijnen. Na een tweetal dagen liet de Nederlandse zaakgelastigde weten, dat wij, om welke redenen dan ook, geen voet aan land mochten zetten. Wij verlieten enkele dagen later, tot grote opluchting van onze bewakers, wederom de haven van Alexandrië om na enkele dagen in Sicilië aan land te gaan.

Weer in Europa.

Italië bleek, wat eten en benzine betreft, nog het moeilijkste land te zijn, want slechts in Rome viel iets voor ons te verdienen met het afdraaien van films. Van Italië ging het via Milaan naar Zürich, Bazel en Parijs om uiteindelijk te Brussel te arriveren. Wij hadden reeds heden willen doorreizen naar Nederland, doch het feestcomité van Linnen heeft ons gevraagd nog wat langer te willen blijven omdat het plaatsje helemaal versierd moet worden en alle maatregelen om ons feestelijk in te halen nog niet voltooid zijn. Dat hebben dan ook maar gedaan, want wij spelen graag voor feestvarken, aldus Glissenaar. Wij kunnen het nog juist met onze financiën tot Zaterdag uitzingen, doch als wij Zaterdag bij Maaseik over de grens komen met onze jeep, zullen wij nog maar net geld hebben voor benzine. Wij hebben dan echter de voldoening, dat wij zonder geld uit Indonesië zijn vertrokken en zonder geld in Nederland aankomen. Wij hebben evenwel een reis achter de rug, die wij niet licht zullen vergeten.

CURACAO

SINT NICOLAAS OP CURACAO.

Ook dit jaar heeft de goede Sint het aangedurfd om Europa te verlaten en naar ons Caribië te trekken. En ook vandaag zal hij nog naar tal van inrichtingen trekken om van zijn goedheid te getuigen.

Onder auspicien van de Lions club werden meer dan 1000 geschenken vergaard, waarmede Sint Nicolaas kwistig zou rondstrooien. Sint Nicolaas, uit het graafschap Balloonchi, gezeten in een open Chevrolet, heeft gistermiddag een drukke dag gehad. Eerst zagen wij hem in Pisca bij de gedelegeerden van de W.I. Conferentie, 's middags bracht hij in gezelschap van twee Pieten een bezoek aan „Rustoord'. Aan de ingang werd hij begroet door dr. H. Waszink en hoofdzuster Ignatia, terwijl de patiënten hem luide toezongen. Hier — als overal elders — toonde de Sint zijn goed- en gulheid. Grote hoeveelheden in keurige verpakking gestoken cadeaux werden uitgedeeld, de heer en mevr. Moreno hadden de supervisie en assisteerden de bejaarde Sint tot grote tevredenheid.

Vervolgens werden nog bezoeken afgelegd bij het opvoedingsgesticht, weeshuis Sta. Rosa, Tehuis voor Ouden van Dagen, St. Elizabeth Gasthuis, Zaquito, Habaai, Brakkeput en Scherpenheuvel.

Overal het zelfde beeld. Overal dezelfde liederen van maan, bomen, stoomboot en kapoentje.

En overal die zelfde gulle hartelijkheid en overvloed van geschenken, mogelijk gemaakt door de Lionsclub en handel, die de artikelen leverde tegen zeer gereduceerde prijzen.

Het was gisteren weer een dag van goedheid.

Rio Canario.

Ook de politie ontving een (andere) St. Nicolaas. Politie harmonie van Dimmendaal zorgde voor de overbekende muzikale omlijsting, kinderen zongen en ontvingen geschenken en hoofdcommissaris E. Venema was aanwezig om Sint te ontvangen.

Zaquito.

Door de welwillende medewerking van de „Koningin Emmastichting" kon Sint Nicolaas ook nog een bezoek brengen. Het was een wel bestede en geslaagde middag.

AANBESTEDING.

De aanbesteding voor het bouwen van 2 beton-reservoirs op „Kintjan" had zes inschrijvers.

Sj. Abeen *f* 96.600,—; Ir. A. v. der Kwast *f* 115.495,—; N.V. „Bohama" *f* 126.800,—; H. J. Rijsdijk *f* 129.000,—; Lendering Bouwbedrijf *f* 139.480,—; Max Britten *f* 142.500,—.

Het werk zal aan de laagste inschrijver worden gegund.

DOET MEE AAN DE KERSTACTIE VOOR DE ZEEMAN.

Het Zeemanshuis schrijft ons:

De tijd vliegt; wij gaan ons weer klaar maken voor de grote Kerstactie, om straks de zeeman, als hij op het heilige feest ergens op zee rondzwalkt, een kleine attentie te betuigen als een vergoeding voor het grote gemis aan alles op de heilige Kerstdag.

Voor U zelf, die hier in huiselijke kring dit vredesfeest kunt vieren, zullen het dagen van rust en vrede zijn, gezellige en intieme dagen. Wij willen zo gaarne aan de opvarenden der schepen en aan de vele zeelieden, die gedurende die dagen in onze haven vertoeven ook iets van de mildheid van het Kerstfeest doen gevoelen en het voor hen ook mooie dagen maken.

Wij hebben daarom gemeend alles te moeten doen om deze mannen, die heden en in het verleden zoveel voor Curaçao's welzijn deden en die U alles aanbrengen, wat ge nodig hebt een zo aangenaam mogelijk Kerstfeest te bereiden. Een goede Kerstviering, talloze pakketten, brengt echter een onkosten met zich mee van duizenden en duizenden guldens.

Zware kosten, die bijeen gehaald zullen moeten worden uit vrijwillige bijdragen. Het is daarom dat wij een beleefd en dringend beroep durven doen op U, die ongetwijfeld met ons werk sympathiseert om ons finantieel te willen steunen om onze zeelieden, die het verdienen en nodig hebben, een waardig Kerstfeest te geven.

GEEFT EN GEEFT VEEL. Uw Kerstfeest zal er des te schoner om zijn. Giften in geld en natura zijn van harte welkom en kunnen worden afgedragen aan ons Zeemanshuis of aan een van onze medewerkenden. Stortingen in geld kunnen eveneens worden gedaan op onze bankrekeningen bij de Hollandse Bank Unie of de Maduro & Curiels Bank.

U bij voorbaat reeds dankend voor Uw sympathieke gave, verblijven wij.

SCHEEPSBERICHTEN.

General. Sheffield van Aruba naar S. Martha; **Senator** van Trinidad; **Antonietto Usodimare** van Cristobal naar La Guayra; **Santa Rosa** van New York naar La Guayra; **Lake Travers** naar Las Piedras; **Morela** naar Las Piedras; **Agamemnon** van Aruba; **Wyoming** van Cristobal en **Bali** naar Houston.

IN HET KORT.

— De temperaturen van gisteren waren 25° C (77 F) en 30° C (86 F). — Het KLM-vliegtuig, dat Maandagmorgen vertrok, is hedenmorgen 00.25 Ned. tijd op Schiphol geland. — Gisteren werd een vrouw, L.R.D., door een auto aangereden. Zij stak achter een geparkeerde autobus de weg over en zag de personenauto te laat. Met inwendige verwondingen werd zij in het hospitaal opgenomen. — Voorts waren er gisteren 8 lichte aanrijdingen. — Bij de koopman G. in de Penstraat werd gepoogd door middel van braak een diefstal te plegen. Er werd niets vermist. — R., koopman in de Columbusstraat, deed aangifte van diefstal van *f* 20.— aan wisselgeld. — Ten nadele van de L.W.V. wist Z. in de Rodestraat water te betrekken van zijn aansluiting, welke afgesloten was. — C. deed aangifte van diefstal van een ham uit zijn auto, die hij gisteravond op het gouvernementsplein heeft geparkeerd.

SINT NICOLAAS OP DE WESTINDISCHE CONFERENTIE

Dat niet alle internationale conferenties droge technische verhandelingen meebrengen, bleek gisterochtend, toen de eerste plenaire zitting van de West-Indische Conferentie na de besloten commissievergaderingen van vorige week onderbroken werd voor het bezoek van een „zeer hoge gast, die echter volgens de reglementen niet als waarnemer kon worden beschouwd", zoals voorzitter dr. Riemens het zeide, doch op grond van zijn eerbiedwaardigheid werd toegelaten om de gedelegeerden toe te spreken. Sint Nicolaas verscheen vervolgens in hoogst eigen persoon om de „lieve kinderen" in het Engels toe te spreken en te besluiten met een ontwerp-aanbeveling, waarin enige opmerkingen werden gemaakt over de hotelaccommodatie op Curaçao en het gebrek aan geschikt paardevoer. Als een duveltje uit een doosje — als deze zegswijze past voor een bisschop — sprong vervolgens een tweede Sint Nicolaas te voorschijn, die, zoals gebruikelijk is op deze conferentie, de woorden van zijn collega in het Frans vertaalde. De eerste rol werd gespeeld door een bekend ingezetene van Curaçao, de tweede door de befaamde en bekwame tolk André Kaminker van de Raad van Europa te Straatsburg, die hier als een van de drie tolken fungeert. Dit vrolijke intermezzo werd door de aanwezigen van vier nationaliteiten buitengewoon gewaardeerd.

Zaterdag en Zondag bracht een delegatie van de Caraïbische Commissie, bestaande uit de vier medevoorzitters en de secretaris-generaal, een bezoek aan Aruba.

De vergadering hield zich gisterochtend bezig met enige door de negen ingestelde commissies uitgebrachte rapporten, n.l. over het document van dr. Neumark van de F.A.O. over het belang van de landbouw in de Caraïbische economie in verband met de wereldmarkt, welk rapport geamendeerd werd aangenomen, en over het beheer van landbouwbedrijven, waarvan de behandeling nog niet is afgelopen.

R.K. ZEEMANSHUIS ONTVANGT ST. NICOLAAS

De traditie getrouw heeft ook dit jaar het R.K. Zeemanshuis voor de zeelieden, mannen van marine en landmacht, vrienden en bekenden een Sinterklaasavond georganiseerd. Het was het avondje van koek en gard, het avondje van verrassingen en geschenken. Welnu, deze waren in grote hoeveelheid aanwezig, zodat een ieder kon worden bedeeld. Sint Nicolaas beschikte ondanks zijn hoge leeftijd over een sprankelende originaliteit, hij wist veel; bij en maakte rake vermaningen en had voor een ieder een goed woord en geschenk over.

De sympathieke familie Overmeer kreeg een stortvloed van woorden van lof en een spontaan applaus voor het vele werk, dat zij in dit tehuis voor onze zeelieden verricht hebben, de heer C. Casiano kreeg eveneens zijn deel. De koopvaardij, de marine, mariniers, landmacht en vele anderen werden hartelijk toegesproken.

Onder de talrijke aanwezigen merkten wij o.m. op de H. E. Pater Vicaris, L. van Rooy, kolonel M. M. Merens en zijn opvolger, kolonel B. Hessing, pastoor Chr. Speklé.

Het deed ons goed dat ook de medewerksters van het Zeemanshuis niet vergeten werden in de hulde en geschenken

Vol vreugde en dankbaarheid aan God geven wij kennis van de geboorte van onze zoon

Luis Alberto José

Luis A. J. de Lannoy
Elizabeth M. T. de Lannoy—Sprockel.

St. Elizabeth Gasthuis, 5 Dec. 1950.

Hoe "Sint Nicolaas" groeide

Zwarte Piet is de duivel

Het Sint-Nicolaasfeest is, evenals de Sint-Maartensviering, in tegenstelling met onze andere christelijke feestdagen, uit kerkelijk gebruik ontstaan, al namen beide feesten ook vóórchristelijke elementen in zich op.

Sint Nicolaas, zoals hij in de middeleeuwse legende voorkomt en tot in onze dagen voortleeft, is een samenvatting van twee Lycische bisschoppen, Nicolaas van Myra, die waarschijnlijk in de 4e eeuw leefde, en Nicolaas van Pinora, die in 564 stierf. Beiden zijn historische personen, doch verder is er niets van hen bekend; des te ruimer spel lieten zij aan de verbeelding. Uit deze twee is de heiligengestalte gegroeid van de wonderdoener, reeds sinds het einde der 9e eeuw door de Grieks-Katholieke kerk in alle gevaren en rampen aangeroepen.

Zijn faam reist door Europa.

Toen Myra in de handen der Mohammedanen was gevallen, brachten Zuiditaliaanse kooplieden in 1087 het kostbare gebeente van de Heilige over naar hun stad Bari in Apulië en bouwden over zijn graf een prachtige kerk. Bari, als havenstad nog veel belangrijker dan Myra, maakte de wonderdoener in het bijzonder tot redder op zee, en de Noormannen, die Bari toen in hun bezit hadden, brachten zijn verering als patroon der zeelieden over naar Noord-Europa. Zijn aanroeping deed hun vorst, Willem den Veroveraar, toen een storm hem in het Kanaal overviel, veilig uit Normandië in Engeland landen.

De kustbewoners van Noord-Europa vonden in Sint Nicolaas de beschermer in zeegevaar, die hun tot dusver had ontbroken. Langs de gehele Noordzee, tot IJsland toe, en aan de Oostzee wezen de torens der talrijke Sint-Nicolaaskerken aan de schepelingen als het ware de weg. Hier hingen zij na hun redding hun doorweekte kleren als ex-voto op, werden na hun dood missen voor hen gelezen.

Over Frankrijk en Vlaanderen heeft de Sint-Nicolaasverering zich naar onze gewesten verbreid. Als een krans liggen om de Zuiderzee de Sint-Nicolaaskerken van Stavoren, Kuinre, Oldemarkt, Blankenveen, Elburg, Doornspijk, Harderwijk, Baarn, Weesp, Muiden, Monnikendom en Edam, alle stellig of waarschijnlijk uit de 13e eeuw, met als oudste die van Kuinre uit de 12e. Ook aan de rivieren verrezen zij, o.a. te Groningen, Deventer, Zutphen, Utrecht, Dordrecht, Leiden en Delft. Het volk sprak trouwhartig van de „Klaaskerk" en noemde zich hier en daar met voorliefde „Sint Niclaasmannen".

Weldra vormden zich talrijke gilden van zeevaarders en kooplieden, die Sint Nicolaas tot patroon kozen. Het koopmansgilde te Amsterdam bekostigde sinds 1476 een dienst in de Oude- of Sint-Nicolaaskerk, waar het beeld van de Heilige stond in klinkklaar zilver; toen de stad in 1578 de zijde der Hervorming koos, liet zij er munt uit slaan.

De kindervriend

De oudste sporen van de viering van Sint-Nicolaasdag als kinderfeest vinden we in de stadsrekeningen van Dordrecht van 1360 en 1363. Uit deze blijkt dat de koorknapen op die dag vacantie kregen en wat geld om feest te vieren. Een hunner werd dan tot bisschop gekozen, onder de Vespers kreeg hij de mijter op het hoofd en de kromstaf in de hand. Met deze kinderbisschop trokken de jongens in optocht langs de straat en vroegen aan de voorbijgangers een kleinigheid, het bisschops- of kaarsgeld; voor de ene helft kochten zij kaarsen, voor de andere maakten zij goede sier. De kaarsen zullen zij bij hun avondommegang hebben gebrand. Uit andere stadsarchieven blijkt dat door ons hele land in de 15e en 16e eeuw een kinderbisschop werd gekozen; de geestelijke en de stedelijke overheid schonken dan geld, kleren, schoenen of lekkers. Als alle kinderommegangen ontaardde ook deze in bedelarij, zodat in de 17e eeuw het bedelen met mijter en kromstaf werd verboden.

Kinderschoentjes

Andere aardige bijzonderheden van onze oudste Sint-Nicolaasviering in kerkelijk verband brengen de rekeningen van kerkmeesters der Sint-Nicolaaskerk te Utrecht, welke van 1427 af aanwezig zijn. Hierin komt van de aanvang af geregeld een post voor van drie of vier paar kleine kinderschoentjes met enig geld erin, die op 6 December om Godswille aan de armen werden geschonken. Deze kinderschoen met de daarin verborgen verrassing is waarschijnlijk te verklaren uit de bekende legende, dat Sint Nicolaas aan drie zusters, die door hun vader uit armoede de brede weg zouden zijn opgestuurd, elk des nachts een bruidschat in de schoen wierp.

Goed, heilig man.

Hier is Sint Nicolaas zelf de brenger der geschenken geworden?

Het feit dat de Heilige ook van de kloosterscholen de patroon was geworden, verklaart dit. Sint Nicolaas beloonde de vlijtigen en braven, bestrafte de onoppassenden; zijn feestdag bood de gewenste gelegenheid tot een kleine dramatische voorstelling, bij de middeleeuwers zo geliefd. Dan zal een der leeraars of kloosterlingen zich hebben verkleed als Sint Nicolaas, die de kinderen ondervroeg, lekkers uitdeelde aan de vlijtigen, maar de luiaards tuchtigde met zijn roede, het onmisbare instrument bij de middeleeuwse opvoeding. Aldus treedt Sint Nicolaas omstreeks 1200 op in een kloosterschool van Normandië, uitstralingspunt van dit gebruik, dat zich van de 13e tot de 15e eeuw over heel Noordwest- en Midden-Europa verbreidde. Want wat is de verschijning van Sint Nicolaas in het huisgezin, het ketengerammel dat zijn komst aankondigt, zijn indrukwekkend voorkomen, zijn ondervragen en geschenken uitdelen, wat is dit alles anders dan een kleine dramatische vertoning?

Zwarte Piet.

Nog groter uitbeelding kreeg dit Sint-Nicolaasspel door het optreden van „Zwarte Piet".

Zwarte Piet, Pieterman, Pietje Pek zijn volksbenamingen van de duivel. De ganse middeleeuwen door was de in ketenen geboeide duivel een geliefde voorstelling. Aldus ontstond het volksgeloof, dat de machtige H. Nicolaas jaarlijks op zijn feestdag de duivel in ketenen sloeg en geboeid met zich meevoerde. Dan moest deze zwarte duivel, zwart van het roet van de hel, hem dienen, de geschenken doen glijden langs de wanden van de wijde schoorsteen, welke de geestenwereld met die der stervelingen verbond, en de stoute kinderen dreigen met de roe.

ST. NICOLAAS, een fresco uit de dertiende eeuw. afkomstig uit Brendisi

Ten slotte is aan deze duivel nog een gans gevolg van boze geesten toegevoegd. Dit kan zijn gebeurd onder invloed van het geloof aan „de wilde jacht". In de wolken die bij het spookachtig gedruis der najaarsstormen langs de hemel joegen, zag men een nachtelijk heer van wilde jagers met huilende honden; dit waren de vervloekte zielen. Hun aanvoerder was Wode, de woedende, een andere benaming van de duivel, hier als in dienst van Sint Nicolaas straffer der bozen. De middeleeuwers hielden van dramatisering en luidruchtige optochten; ook Sint Nicolaas kreeg zijn gevolg van vermomde, geraasmakende schrikgestalten.

Enkel duivels.

In die woeste drom ging de heiligengestalte verloren, ja, Sint Nicolaas zelf werd tot een duivelsgestalte, zijn naam op de duivel overgedragen. In Duitsland heet de duivel Niklo en Nickel, in Engeland Nick en Old Nick, in Vlaanderen werd Sint Niklaai tot Klaai den duivele.

Van deze luidruchtige Nicolaasommegangen zijn in Europa nog talrijke overblijfselen bewaard gebleven over een gebied dat zich uitstrekt van Britannië in het Noordwesten tot aan de Zuidoostelijke uitlopers van de Alpen. Friesland, dat in onze streken het langst aan het christendom heeft weerstand geboden en waarschijnlijk hierdoor zoveel heidense gebruiken, o.a. bij begrafenissen, heeft bewaard, vertoont van deze ommegangen nog talrijke sporen.

In Friesland.

In de Friese dorpen Bergum, Garijp en Oudega komt het „Sinte Klazejeijen (jeijgen: jagen) in zoverre met onze viering overeen, dat Sinterklaas en Zwarte Piet er samen rondtrekken, maar verschilt daarvan, doordat men er wel vijf en twintig van deze paren ziet lopen, niet alleen op de avond van 5 December, maar in de gehele daaraan voorafgaande week.

Als de schemer valt, trekken ze rond en vragen aan de deuren of zij mogen binnenkomen. Binnengelaten strooit „Kaije", d.i. Klaas, pepernoten en krijgt daarvoor een kleine beloning. Hij draagt een wit hemd of laken en een witte broek en heeft een masker voor. Pieter is geheel in het zwart en draagt een zwart masker, hij sleept aan zijn been een rammelende ketting of blinkende schel en torst een zak en een roe

Op de Waddeneilanden.

De sterkst afwijkende Sinterklaasvieringen treft men aan op de Waddeneilanden, op Texel, Terschelling, Schiermonnikoog, en vooral op Ameland.

Texel.

Op Texel viert de 5e December de gezamenlijke dorpsjeugd „Ouwe Sunderklaas" door verkleed en gemaskerd zingend door de dorpen te trekken. De ouderen doen hetzelfde op 12 December en maken in hun carnavalscostuums in alle huizen hun opwachting.

Terschelling

Op Terschelling is het rondgaan van de „Sunderums" altijd tot het Oosteind van het eiland beperkt gebleven. Van de dorpjes Hee en Osterend af komen de als Sunderums verklede mannen, soms ook wel eens een vrouw, naar Midsland. Ze hebben zich kostuums gemaakt van alles wat het eiland aan bruikbare naturaliën oplevert: heide en duinhelm, stro, schelpen en kippeveren. Onderweg leggen zij bij familie en kennissen bezoeken af, waarbij zij hun stem zo verdraaien, dat men hen niet herkent.

Schiermonnikoog.

Op Schiermonnikoog draven op de avonden vlak vóór December jong en oud van beide geslachten, gemaskerd en wonderlijk toegetakeld, met wild rumoer deur in, deur uit, en laten zich zwijgend is het lamplicht bekijken. Het feest heet hier „Klozem", een verbastering van Klaas-oom.

Ameland.

Het best is deze luidruchtige Sint Nicolaasviering bewaard gebleven op Ameland, in de dorpen Hollum en Nes, al gaat zij ook daar meer moderne carnavals-vormen aannemen. Op 4 Dec. treden de jongens van twaalf tot achttien jaar als „de kleine Sinterkklazen" op, op 5 December de mannen boven de achttien als de grote. Beide avonden worden precies eender gevierd. Voor de geboren Amelanders zijn dit de heerlijkste avonden van het hele jaar.

Reeds weken te voren oefenen allen zich in het toeteren op eeuwenoude buffelhorens en maken zij in alle geheimzinnigheid hun sinterklaaspak gereed.

Op de avond van 5 December sluipen tegen de schemering de mannen uit de huizen, gehuld in beddelakens en gewapend met buffelhorens en knuppels. Dit zijn „de baanvegers", die onder vervaarlijk hoorngeloei meisjes en vrouwen en de jongens onder de achttien jaar het huis injagen. Zij de straten leeg, dan gaan de baanvegers zich verkleden „in het pak", bij voorkeur als vrouw; witte lappen met gaten voor neus, mond en ogen dienen hun tot masker. Spreken doen zij uitsluitend door buffelhorens of toeters, die, evenals hun knuppels, geheel met papieren knipsels of bloemen zijn versierd. Aldus verschijnen om zeven uur de eerste Sinterklazen op straat, waar dan alle vaders en moeders met hun kinderen lopen; het feest speelt zich hoofdzakelijk op straat af. Doch ook enkele huizen laten „goed in", d.i. laten de Sinterklazen binnen; daar brandt dan als teken een licht in de gang, terwijl de andere huizen donker blijven.

Hier mogen ook de meisjes, als zij de straat vrij zien, even binnenlopen om de mannen van alle kanten te bekijken, maar zij moeten ook voor hen dansen als deze met hun stok vóór de meisjes op de grond slaan; de onwilligen worden met de knuppel gevoelig op de tenen getikt. In de herbergen dansen de mannen samen, een kenmerk van zeer oude feestviering.

Zeer plechtig zijn de Sinterklazen als zij elkander ontmoeten, dan blazen zij op hun horen en drukken elkander langdurig de hand. Steeds worden zij aangesproken met „oome". Het mooiste succes voor hen is niet te worden herkend. Dan demaskeren zij niet en blijven tot laat in de nacht rondlopen. De napret duurt nog dagen achtereen.

Blijkbaar onderscheidt de huidige Sinterklaasviering in Friesland zich in het algemeen slechts op enkele plaatsen van de gebruikelijke, maar deze tegenwoordige is van jonge datum In de 19e eeuw kenden tal van plaatsen nog luidruchtige optochten van gemaskerde jongelieden, uitgedost als duivels. Te Grouw, waar men in plaats van het feest van Sint Nicolaas dat van Sint Pieter viert, op 22 Februari, met dezelfde gebruiken. komt sinds 1905 Sinterklaas over het meer aangevaren en houdt er zijn intocht.

In Drenthe

Deze Sint-Nicolaasommegangen werden niet alleen in Friesland gehouden. Ook in Drenthe haalden opgeschoten jongens en mannen, met een masker of „schebilskop" voor, langs de huizen lekkers en centen op. Amsterdam kende in de 19e eeuw „de zwarte klazen" met rammelende kettingen aan het been, die op ramen en deuren bonsden en bulderden: „Zijn der ook kwaje kijeren?" Nog niet lang geleden liepen te Tholen de jongens in de Sint-Nicolaastijd met mombakkessen voor; ook in Vlaanderen kent men dergelijke restvormen (Kortrijk).

Doch afgezien van deze schrik gestalten is Sinterklaas (d.i. Sinte Klaas) nu een en al goedheid en vriendelijkheid, een lieve grootvader met witte baard, voor wie geen kind bang meer is. Ook Zwarte Piet heeft zich een plaats in de kinderharten veroverd; hij immers torst als trouwe dienaar de zwarte zak met geschenken en lekkers.

Sint Nicolaasmarkt.

Deze benodigdheden kocht men eertijds op de Sint-Nicolaasmarkt, waar bakkers en kramers hun tenten opsloegen. Te Amsterdam werd deze gehouden op de Dam, zo dicht mogelijk aan de kant van de Oude Zijde met de Oude- of Sint-Nicolaaskerk, dus onder bescherming van de Heilige. Als zichtbaar teken hiervan werd zijn beeld in het begin van de 17e eeuw aangebracht op een gevelsteen in de zijmuur van het hoekhuis van Dam en Damrak. Hierop was de bekende legende afgebeeld dat Sint Nicolaas drie kinderen, door een boze slager gedood en in stukken gehakt, uit de tobbe in het leven terugroept. Na afbraak van dit hoekhuis, De Bisschop geheten, is de gevelsteen bij de herbouw van 1934 opnieuw aangebracht boven de ingang van het tegenwoordige bijkantoor der Incasso-bank, Dam 2A.

Tussen de Vismarkt, die werd gehouden op de overwelfde sluis, waardoor het water van Damrak en Rokin gemeenschap hield, en de Waag, toenmalig middelpunt van de Dam, stond de dubbele rij van koekkramen. Daarlangs golfde de stroom van poorters en poorteressen, die er hun korfjes vulden met „Sinter Claescoeck, amandelbroot, honinctaert en massepeyn"; langs de huizen stonden de kruiwagens opgesteld, waar de kleine man de „Slickerdemickjes" voor zijn kroost kocht. In de tweede helft van de 17e eeuw hield de toeloop van kijkers en koper aan tot middernacht, zodat „Myn Heeren van den Gerechte" wegens de daaruit voortspruitende „disordren, confusiën en ongeregeldheden" gelastten, dat de markt met het luiden van de poortklok moest eindigen. Doch dit verbod haalde weinig uit: de Sint-Nicolaasmarkt heeft te Amsterdam stand gehouden tot 1836, toen zij plaats moest maken voor een houten hulpbeurs op de Dam.

Nog wordt op een enkele plaats van ons land Sinterklaasmarkt gehouden, o.a. te Ommen, op de Dinsdag die het dichtst is gelegen bij 5 Dec. Dan verkoopt men een speciaal Sinterklaasgebak, de „zute plassies".

Evenmin slaagde de overheid met de verbodsbepalingen welke zij, op aansporing der Calvinistische predikanten tegen het Sint-Nicolaasgebak als „Pauselijke superstitie" uitvaardigde.

Want, zoals het toen heette, „dat gebruik van der Pausgezinden kinderen was veel te genoeglijk om daarvan geen navolgers te blijven", zodat de bakkers rustig zijn doorgegaan met het bakken van poppen, naar de bisschop of speculator speculaas genoemd. Deze stoelen mogelijk op het oude gebruik dat de heidense Germamen hun goden in brood afbeeldden en deze broodvormen offerden. Ook de diervormen van de speculaas, de paarden, koeien en varkens gaan blijkbaar terug op oude offers, waarbij het schijnoffer van brood het bloedige dieroffer had vervangen. Toen de eerste geloofsverkondigers in onze streken dit volksgebruik niet konden uitroeien, gaven zij er een kerkelijke betekenis aan: het heidense offerbrood werd het gebak der christelijke feestdagen

Speculaasvormen.

Met hoeveel zorg werd dit bereid! Men bakte de speculaas door het deeg te drukken op planken, waarin de voorstelling in negatieve vorm was uit gesneden. De afdrukken, de zgn. prenten, werden op een plaat de oven ingeschoven. Bij uitbreiding van betekenis is de benaming prent ook overgedragen op de planken waarmee men ze maakte, en die een volkskunst bij uitnemendheid zijn geworden.

Wie waren de makers van deze prenten? Het waren de bakkersgezellen zelf, die zich hiermee op de lange winteravonden bezighielden; het waren prentsnijders die met hun waar de bakkers afreisden en ook wel bij hen „uit snijden" gingen. Naast onbeholpen werk hebben zij vaak voortreffelijke proeven van houtsnijkunst geleverd. Hun namen zijn niet tot ons gekomen. Soms treffen wij op een plank

een paar initialen aan, doch waarschijnlijk merkte de bakker daarmee zijn bezit, want men placht elkanders planken te lenen om wat meer verscheidenheid van afbeeldingen te hebben.

De afbeeldingen.

Waarschijnlijk is deze houtsnijkunst in het begin van de 17e eeuw opgekomen. Onze meeste prenten dagtekenen uit de 18e, maar vertonen nog vaak vormen van de 17e: raakte een plank versleten, dan nam men de voorstelling op nieuw hout over. Welk een rijkdom van onderwerpen! Hoe genoegelijk voor een kind een koekafbeelding te krijgen van Sinterklaas die over de daken rijdt. Hoeveel nieuwe verschijnselen die de aandacht vroegen, werden op de prenten vastgelegd: de omnibus, de eerste stoomboot, de luchtballon en de fiets. Onze grote mannen, Rembrandt volgens zijn standbeeld, Vondel in lange jas en jabot van de 18e eeuw, Laurens Coster bij de viering van zijn eeuwfeest, zijn daar afgebeeld; het volk kent alleen de allergrootsten.

Ook heel onze bijbelse geschiedenis is er te vinden: Adam en Eva onder de appelboom, Koning David spelende op de harp, de Jacobsladder, de H. Geboorte, Aanbidding der Koningen en de Kruisiging tussen de twee moordenaren. Dezelfde prent beeldt bovendien een deftig bruidspaar af, dat een kolossalen trouwring vasthoudt.

Al onze handwerkslieden en ambachtslui zijn op de prenten vertegenwoordigd; de vruchtenplukker met ladder, mandje en zak, de nachtwacht met zijn ratel, de slager naast het varken op de leer. De huisvrouw zit aan het spinnewiel, de boerin staat te karnen, het melkmeisje met haar juk komt vrolijk aanlopen. Heel ons volk, zoals het reilt en zeilt, is daar te zien. Ze rijden in bak- en arresleden, op een boerenkar, in sjezen en speelwagens of kijken deftig uit het portier van een galakoets. Schepen, molens, huizen en kerken treffen we op de planken aan naast voorwerpen uit het dagelijks leven: de ouderwetse tenen wieg met het mooi gewerkte spreitje, de vuurmand, de rijkgebeeldhouwde kinderstoel, het A.B.C.-bord. De pronkstukken van elke bakker waren de vrijers en vrijsters, wier uiterlijk met de tijd wisselde. Nog worden deze gebakken met de ridderlijke emblemen: de edelman met de hond, de edelvrouw met de valk. De patriottentijd beeldde Prins Willem V met oranjesjerp en keeshond als vrijer af. Wilhelmina met goudsbloem als vrijster. Welk een grote plaats de speculaas in hartvorm besloeg, toont een plaatje van een koekwinkel uit de 18e eeuw. Geen wonder, want het geschenk van zulk een hart van een jonge man aan een meisje stond gelijk met een huwelijksaanzoek; aan de Zaan worden deze harten nog veel gebakken. Zaans is ook het aardige vruchtenmandje, dat men in de Zaanstreek ook aantreft als versiering van het bovenlicht der voordeur.

Koekvergulden.

Honderd jaar geleden was de speculaas nog in haar glorietijd, behoorde het koekvergulden tot de traditionele wintergenoegens van de Truitjes en Toosjes der burgerkringen, zoals Hildebrand geestig in zijn Camera Obscura verhaalt. Welk een rilling ging hem door de leden, toen er een grote, majestueuze dagbroer voor zijn eigen onbijgestane verantwoording werd gelegd. Doch voor een halve eeuw bracht de invoering van Engelse biscuits de bakkers op het denkbeeld het speculaasdeeg met metalen walsen in te drukken en af te snijden. Dit trof samen met de veranderde smaak van het publiek, dat boven de gekruide, vrij harde speculaas het broze botergebak verkoos. Doch dit verliest zijn vorm bij het bakken, de mooie oude prenten hadden nu geen reden van bestaan meer.

De meeste zijn toen in de bakkersoven verstookt, een aantal in onze musea en oudheidkamers ondergebracht.

Geheel uit het gebruik verdwenen zijn de oude sinterklaasprenten echter nog niet. Er is bijna geen ouderwetse koekbakkerszaak in ons land of zij heeft op de zolder nog wel een paar kisten met prenten staan. Als de grote feestdag nadert, wordt de hele voorraad naar beneden gehaald om nogmaals dienst te doen. Tegen Sinterklaas kan men in de bakkers-uitstallingen als van ouds de grote honden, poesen, paarden en zwanen zien prijken en, niet te vergeten, de vrijers, nog steeds als traditioneel Sinterklaasgeschenk aan onze dienstboden vereerd.

door Dr. C. Cath v. d. Graft

[Uit: Nederlandse Volksgebruiken bij Hoogtijdagen Uitg. Allert de Lange. Amsterdam 1947.]

Rupert en het levende Speelgoed.

29. Als de brief eindelijk hun goedkeuring weg draagt, zetten alle vrienden hun naam eronder. Ze trekken hun jas aan, hollen naar buiten en het konijntje tilt Rupert op om de brief in de bus te kunnen gooien. Ik denk niet, dat we er veel mee zullen bereiken", zegt Eddie Slurf somber. „Het is erg laat om naar het kerstmannetje te schrijven, denk je niet? Hij is natuurlijk allang met zijn werk on ik maak me sterk, dat hij al in bed ligt". „Ik hoop, toch maar dat we de giraffe en het nijlpaardje er door krijgen", klaagt Willie de Muis. „Het kerstmannetje heeft mij dit jaar helemaal geen speelgoed gestuurd".

30. Iedere dag komen de vriendjes bij elkaar om te horen of er nog geen antwoord van het kerstmannetje is gekomen. Op een ochtend, een hele tijd na Kerstmis, bemerken ze tot hun verbazing, dat het fluitje van de boom verdwenen is. „Dat moet de boeman weggehaald hebben", zegt Sylvia, „maar de giraffe en het nijlpaardje heeft hij niet voor ons meegebracht". „Niet te gauw denken, dat hij ze niet gebracht heeft", zegt Rupert. „Misschien zijn ze bij iemand van ons thuis. Willie heeft met Kerstmis geen speelgoed gehad. Laten we zijn huis eerst eens gaan nasnuffelen.

31. Met een klein beetje meer hoop verlaat de kleine groep het Notenbos. Op de grens van het dorp ontmoeten ze de politieagent Grommer en ze zeggen allen „goede morgen". Maar hij geeft tot hun verbazing geen antwoord. Hij gromt maar wat en kijkt hen erg vreemd aan. „Ik ben benieuwd, of er iets mis is", fluistert Rupert. Dan neemt de agent het woord. „Een ogenblikje", jongelui, heeft een van jullie mij een poets willen bakken?" „Een poets?" „Wat bedoelt u in 's hemelsnaam?" vraagt Sylvia verbaasd.

32. Alle vrienden zijn trouwens verbaasd over de manier waarop politieagent Grommer hen aankijkt. Ze blijven stilstaan, terwijl hij met zware stappen op hen afkomt. „Zijn jullie er heel zeker van, dat niemand van jullie vanmorgen in mijn politiebureau is geweest?" vraagt hij. Toen ik na het ontbijt mijn bureau binnenkwam vond ik daar twee heel vreemde dingen en ik kan me niet voorstellen hoe ze daar gekomen zijn". Opgewonden stapt Rupert naar voren. „Zeg ons alstublieft wat voor dingen dat zijn"" „Kom maar mee, dan kun je ze zien", antwoordt de agent.

Hier is ons hoekje, jongens en meisjes!

Hoe tantje Sint Nicolaas vierde

Al wel dertig jaar is het geleden, dat ze stierf en men haar ter ruste heeft gelegd op het stille kerkhof naast onze oude dorpskerk. Toch zie ik haar altijd nog levend voor me, zoals ik haar heb gekend met dat smalle fijne gezichtje, die kleine mond, die witgrijze haren, die haast geheel verloren vielen onder de zwarte kant van haar ouderwets mutsje, met haar effen donkere, stoeds deftige kleding.

Tantje was mijn tante niet, ze was geen familie zelfs en toch kenden we onze goedige buurvrouw niet anders dan: Tantje.

Het was geen gewoon mens, zoals de andere vrouwen in onze buurt en ik had voor haar een soort verering. Het stille, eenwichtige, teruggetrokken Tantje, dat goed kerks was en zich nooit te buiten ging op welke wijze ook, was voor mij het toonbeeld van een heilig leven op aarde.

In haar huisgezin was het dezelfde eenheid, dezelfde regelmaat en rustige teruggetrokkenheid, als in haar eigen persoon. De drie volwassen dochters Gretha, Agnes en Maria waren toonbeelden van netheid en stemmige zedigheid. Ze waren heel eenzelvig en hadden buiten een paar familieleden geen kennissen op het dorp. Zelfs met de naaste buren hadden ze geen omgang.

Maar onder Maria, de jongste, had ze nog een jongetje van mijn leeftijd, die altijd met zijn volle naam Jozef genoemd werd. Twee broertjes boven hem waren achtereen naar het kerkhof gedragen en Tantje had sinds altijd geleefd in angst en vrees, dat ze ook Jozef zou moeten verliezen.

De jongen werd dan ook verzorgd, bewaard en getroeteld als een enig koningskindje. Het was een smalle jongen met een fijn blank gezichtje en witte haren, die altijd een fijn verzorgd om zijn hoofdje lagen. Zijn kleren waren altijd in de puntjes en Jozef was er niet de jongen naar, om ze te verslodderen. Het was een heel fijn jongeheertje, waar ik jaloers op was.

Als ik Jozef in de tuin zag lopen, waar hij in de zomer vrij mocht plukken, waar altijd een of twee allervriendelijkste zussen om hem heen zweefden, om hem de lekkerste vruchten aan te wijzen, voelde ik me een beetje jaloers worden.

Ik beschouwde Jozef als een gelukskind en keek wel eens met afgunstige blikken de grote tuin aan.

En toch.... als de jongen met zijn slappe droomogen zelf door de open heg stond te kijken naar ons wilde spel, wie weet, hoe hij ons benijdde!

In school wou het niet met Jozef, iets waar de onderwijzer danig spijt van had. Het kwam van de hoofdpijn, lei hij ons uit, dat de jongen zo slecht leren kon, anders zou hij een beste student zijn geweest.

Het was waar, Jozef leed veel van hoofdpijn. Gewoonlijk tweekeer in de week zat hij een poos te kijken met een bleek gezichtje en fletse ogen. Dan kwam na een tijdje zijn vingertje schuchter omhoog en de meester kwam vol zorg naar hem toe.

„Weer hoofdpijn, Jozef?"

„Ja, meneer, ooooo!"

Dan mocht hij gaan liggen met het hoofd op zijn armpjes en stuurde meester een boodschap naar huis, waarop dan na een minuut of vijf een der zussen in de school verscheen, om arm broertje te halen. Die nam de jongen dan in haar armen en droeg hem heel voorzichtig naar huis, want de arme jongen mocht geen schokjes krijgen; dat was zo erg voor zijn arm hoofdje.

Ik zag dat altijd aan en in mijn jonge dwaasheid benijdde ik zelfs Jozef om die hoofdpijn. Ik vond het zo heerlijk, als ze zoveel medelijden met je hadden en je dan heel voorzichtig werd weggedragen in de zachte armen van een liefdevolle zus.

Het was helaas stilletjes aan erger geworden met Jozefs hoofdpijn, zodat de dokter er telkens mee gemoeid werd. Die scheen er echter geen raad mee te weten en op zekere keer bleef Jozef weg voorgoed. Het was tegen December, acht dagen voor het Sint Nicolaasfeest.

Thuis hoorde ik, dat het erg was met die jongen, dat het met die ziekte niet helemaal in orde was en ik kreeg de indruk, dat ze overtuigend waren, dat die arme jongen niet meer op zou staan.

Dat vond ik verschrikkelijk! Zo moeten sterven met je amper tien jaren. Ik vond het vreselijk ook voor Tantje en de zussen. Ik weet nog, hoe ik een schok kreeg, toen ik vader hoorde zeggen: „Daar doet geen dokter iets aan; die gáát."

Alle dagen kregen we een boodschap over Jozef: Het was altijd hetzelfde deuntje: de hoofdpijn werd iets minder; hij had nogal rustig geslapen.

Zo kwam Sint Nicolaas-avond, een avond, van drukte en gewoel in ons huis vol gezonde robbedoezen, maar een avond van treurnis in het stille huisje van Tantje.

We haddden onze klompen gezet en waren na ons avondgebed naar boven getrokken vol van Sinterklaas.

Toch bleek ik die avond lang nog door het raampje kijken naar de verlichte gordijnen aan Tantjes huis. In die kamer wist ik Jozef te liggen op zijn zacht bedje en ik verbeeldde me hem te horen kreunen van hoofdpijn. Tantje en de dochters stonden met bleke, bezorgde gezichten te kijken naar haar enig lief broertje, dat toch zo ziek was.

Mijn broer Jacques, bijgenaamd Sjap, die niet zo'n dromer was als ik, lag al lang onder de dekens met toeë ogen de slaap af te wachten. Eer ik klaar was met uitkleden, sliep hij al en droomde misschien van Sinterklaas.

Wat mij betreft, ik bleef nog lang wakker en dacht meer aan Jozef, dan aan de heilige man. Vreemd toch, dat die gedachte aan de zieke me maar niet wou loslaten. Ik zag hem telkens weer in mijn verbeelding, kermend van pijn, kreunend en stuiptrekkend.

Eindelijk toch geraakte ik in een lichte slaap, maar om kort daarna weer wakker te schrikken. Ik had een rijtuig horen rollen over de weg. Duidelijk had ik het geratel van de wielen en het getrappel van de paardenvoeten gehoord. Maar op hetzelfde ogenblik, dat ik wakker schrok, was ook het ratelend geluid en het getrappel plotseling stil gevallen.

„Sinterklaas!" was mijn eerste gedachte, en ik richtte me half op in mijn bed.

Ik luisterde scherp toe. Ja, daar had je het, ik hoorde duidelijk een paard met zijn hoefijzers op de keien. Het was dus Sinterklaas, die bij ons voor het huis stond, of.. misschien voor Tantje's huis.

Ik gaf Jacques een stomp. „Jacques, wordt eens wakker, Sinterklaas is er!"

Jacques liet een ongeduldig gekreun horen, trok de dekens vaster aan en wou doodgewoon verder maffen.

Maar dat ging niet. Ik gaf hem nog een opstopper, trok hem aan zijn arm en riep in zijn oor: „Word nou toch wakker, zeg! Sinterklaas is er!"

„Och wat," bromde broer. „Ge droomt, kerel!"

„Ik droom niet; luister maar, dan zul je het paard ook wel horen trappelen.

Jacques richtte zich ook een beetje overeind.

„Hoor je het wel," zei ik zegevierend, toen weer het getrappel vernomen werd. Misschien komt het direct over ons dak."

„Och zot," zei broer, „dat is een gewoon paard en anders niets. Ik ga slapen." En toen kroop hij weer onder de dekens.

„Willen we eens gaan kijken, Jacques, of Sinterklaas in huis is?" vroeg ik.

„Ge bent gek," zei broer weer. „Als hij iets gereden heeft, is het morgen vroeg tijd genoeg. Slaap maar."

Een aardige vent, die Jacques! Twee dagen te voren waren twee zwarte Pieten bij ons in huis geweest met een herrie van belang. Ik was toen bang achter moeders stoel gekropen, maar Jacques was onvervaard met de zwarte bromberen slaags geraakt, liet zich lachend in de zak stoppen en meenemen tot de hoek van de Kruisstraat. Hij was niet het minste bang geweest, ofschoon hij een jaar jonger was dan ik.

En nu was hij maar niet warm te krijgen, ofschoon ik hem vast verzekerde, dat de heilige Man bij ons in huis moest zijn.. En alleen durfde ik niet....

Nog een hele poos lag ik te luisteren naar de gezonde ademhaling van mijn broer en het telkens terugkerend getrappel buiten. Ik hoopte het rijtuig te horen wegrijden, om zeker te weten, dat ik me niet vergist had, maar de slaap fopte me en ik ontwaakte pas, toen ik de bekende stem hoorde onder aan de trap.

Toen stonden we gauw op, kleedden ons vlug aan en na ons kort morgengebed stormden we naar beneden. Met luid gejuich werden daar de heerlijke gaven van Sint Nicolaas begroet.

Maar moeder, die juist uit het achterhuis kwam, maakte een eind aan ons gejubel. Ernstig zei ze: „Stil! Stil! Jullie moet zo'n herrie niet maken, als hiernaast een dode ligt!"

„Jozef?" vroeg ik geschrokken.

„Ocharm, ja," zei moeder gevoeld. „De dokter is er bijna de hele nacht geweest van gisteravond elf uur. En deze morgen om vier uur is Jozef gestorven. Jullie moet er dadelijk in de kerk maar eens goed voor bidden."

„Dan heb ik het rijtuig van de dokter gehoord," zei ik in gedachten. „Ik meendde, dat het Sinterklaas was."

„Zie je nou wel, dat je zot bent," zei Jacques spottend.

„Ik werd er kregel van; ik vond het zo'n nare jongen, die bij alles zo koud kon blijven. Onderweg bij het naar de kerk gaan heb ik bijna geen woord tegen hem gezegd.

We zijn Jozef gaan zien in zijn mooi kistje, waar hij lag als een blanke heilige, die nu echt een heilige moest zijn bij God.

Drie dagen later vierden we de uitvaart, waaraan heel de school meedeed. Jacques en ik waren zoveel als de aanvoerders van de dragers. Het was een roerende plechtigheid in de kerk; om er jaloers van te worden.

Na de afloop werden de dragers verzocht aan het sterfhuis. Daar kregen we van Gretha ieder een groot hart van taai-taai en een kwartje.

Tantje kon dat niet. Ze zat, marmerbleek, in haar rouwkleren naast de kachel in haar grote stoel, als een beeld van de dood. Toen we heengingen, zag ze ons na met starende ogen, al die gezonde jongens met bolle blozende gezichten. Zelf had ze nu geen jongen meer! Arm Tantje!

Twee dagen daarna was Maria weer bij ons. Ze vroeg aan moeder of de jongsten even bij haar aan huis mochten komen.

„Anneke en Pietje?" vroeg moeder.

„Nee, allemaal, van Theo's af," was het antwoord. En ik meende dat ze mij bijzonder aankeek, alsof ze erop stond, dat ik van de partij was. Dat deed me dubbel goed. Vol verwachting, maar toch rustig, trippelden we met Maria mee.

Toen we binnentraden, merkten we aanstonds, waar het om te doen was. Op een grote tafel stonden vijf diepe borden vol met taai-taai en allerlei ander snoepgoed, terwijl boven op ieder bord nog een kleurige das lag of een paar fijne mofjes of warme handschoenen.

Glimlachend stonden Gretha en Agnes bij de tafel, terwijl Tantje rustig in haar stoel bleef naast de kachel. Er lag nog een grote droefheid in haar blik, maar haar gezicht was niet meer zo bleek, en blijkbaar deed ze haar best, om te glimlachen.

De drie zusens deelden ons de borden uit, terwijl ze vertelden, dat Sinterklaas dat allemaal voor ons gebracht had.

Wij namen de geschenken aan, verlegen lachend en met de mond vol tanden. Alleen de twee grootsten, waarvan ik de eerste was, fluisterden „merci!" met de toppen van de lippen. We voelden ons zo vreemd in dat vreemde huis en in zulke onverwachte omstandigheden.

De drie meisjes merkten het wel en praatten en lachten daarom zo opgewekt ze konden. Eindelijk zei Gretha: „Nu moet jullie ook eens even naar moeder gaan, om te laten kijken, wat de Sint gebracht heeft." En ze wees naar Tantje, die nu echt glimlachte, maar met een pijnlijke glimlach.

„Ja, ja, jullie bent goed uit geweest," zei ze, toen we verlegen voor haar stonden met de borden naar haar toegestrekt. „Ere Joezés! wat heeft Sinterklaas goed gezorgd!"

„Ja Tantje," zei ik schuchter. Waarop het vrouwtje me aankeek, blij dat er toch iemand een woord zei.

„Ja," zei ze toen weer, „vroeger reed ie altijd voor Jozef, maar dat gaat nu niet meer, want die is in de hemel. En nu heeft hij aan Sinterklaas gevraagd, om voor jullie te rijden in zijn plaats.... Maar nu moet jullie ook voor Jozef bidden, hé?"

„Ja Tantje," fluisterde het hele koortje en toen stonden ze weer verlegen te draaien.

Even bleef Tantje nog kijken de rij langs, eerst naar rechts, toen naar links.

Ze zag het wel, dat we weg wilden, het goede Tantje.

„Nu, ga maar eens gauw naar huis laten kijken," zei ze. „En je moet er maar eens goed van genieten."

„Ja Tantje," zeiden we, blij dat we nu verlost waren en weg mochten met onze schatten en aanstonds keerden we eens om, om weg te gaan.

Alleen Jacques bleef nog. „Dag Tantje, dank je wel, Tantje," hoorde ik hem zeggen.

Zo'n vreemde vent! Altijd was hij even koud en onverschillig, en nu maakte die „sjap" me daan beschaamd, zo beschaamd, dat ik amper de drie meisjes durfde aankijken, die ons nog allerlei liefs zeiden, terwijl ze ons vriendelijk naar de deur leidden.

Aan de deur keek ik weer om en merkte, hoe Tantje ons weer nakeek met haar droevige, glimlachende blik. Ik voelde het, maar begreep niet, hoe dat Tantje maar weinig genot had van haar Sint Nicolaas-cadeaux, omdat wij zo schuchter waren en zo gauw naar huis wilden.

De volgende jaren ging het weer net eender. Jozef stuurde Sinterklaas bij Tantje om voor ons te rijden, en wij gaven een nieuwe voorstelling, gelijk aan de eerste. Zo duurde het, tot ik naar de Kweek ging, een maand vóór Tantjes dood.

Eerst na haar overlijden vernamen we van Maria, hoe Tantje een groot deel van haar liefde voor Jozef op ons had laten overgaan.

Waren we na de droevige Sint Nicolaas-nacht aan het spelen, vóór of naast haar huis, Tantje kon het niet uithouden in haar grote stoel en moest naar het raam, om door de gordijnen ons spel aan te zien. Dan werd ze nooit moe. Als er een van ons hoestte of bleek zag en vooral, als ze er eentje gemist had in de kerk, was ze ongerust en vol zorg, tot ze wist, dat alles in orde was.

Daags vóór Sinterklaas en op de morgen van zijn feest was ze drukker en bedrijviger dan ooit. Dan.... zouden de jongens in huis komen, die haar zouden doen denken aan Jozef, en haar daarmee gelukkig maken..

Als Tantje zo naar ons spelen keek, zag ze in de geest, hoe Jozef met ons meespeelde. De arme jongen had nooit gespeeld!.. Op straat en in de kerk, overal zag haar geest Jozef bij ons en dan voelde ze zich tevreden.

Maar als Sint Nicolaas in aantocht was, leefde ze een dubbel leven. Ze was bang, dat de droevige herinneringen haar helemaal zouden overmeesteren en toch.... hoopte ze iedere keer Jozef heel bijzonder en heel duidelijk weerom te zien bij haar in de kamer, spelend met ons....

Het heeft nooit zo mogen zijn! De beschroomdheid maakte ons steeds zo schuchter en deed ons zo spoedig weg, dat Tantje geen tijd kreeg voor het gehoopte visioen.. En nauwelijks waren we weg, of het arme mens begon te schreien heel de Sint Nicolaasdag door....

Arm, goed Tantje, dat we niet beter geweten hebben! Wat hebben we je in onze onnadenkendheid veel te kort gedaan! En we waren je toch zo dankbaar!

Nu leef je al meer dan dertig jaren bij Jozef in de hemel, waar je samen met hem het eeuwig geluk geniet in God.

En hier op aarde zijn er nog, die je dankbaar blijven gedenken op de dag, dat Sint Nicolaas zijn rondgang doet.

K. V. P. — Podium

Begrotingsrede van de lijstleider der K.V.P. Mr. I. C. Debrot

Cultuur

Het is hollen of stilstaan. Terwijl vroeger zelfs niet aan de mogelijkheid van culturele samenwerking tussen Nederland in Europa en Nederland Overzee gedacht werd, wordt men thans rijkelijk bedeeld met alle mogelijke steun en alle mogelijke adviezen, gevraagd en ongevraagd.

Vanzelfsprekend ben ik enthousiast voor iedere culturele samenwerking, mits het geen snobisme wordt, mits het reëel blijft.

Nederland, ofschoon in deviezenmoeilijkheden, voteert jaarlijks een ruim bedrag voor deze samenwerking, doch helaas worden deze gelden m.i. niet geheel op de juiste wijze gebruikt.

Fototoestellen voor de jeugd.

Er is hier op cultureel gebied enorm veel te doen, maar men moet niet beginnen met dwaasheden als dure fototoestellen beschikbaar te stellen voor schoolgebruik. Dit heeft met culturele samenwerking weinig te maken. Als er fototoestellen noodzakelijk zijn voor het onderwijs, zullen en kunnen wij die zelf leveren.

Ook heeft het weinig met culturele samenwerking te maken, professoren hierheen te zenden, die na „grondige" studie tot de conclusie zullen komen, dat het papiament weinig met het Nederlands te maken heeft.

Ook moeilijk als culturele samenwerking te beschouwen is de uitzending van toneelgezelschappen met lichte en tweederangs zomerstukken, die nog geen procent van de eigenlijke bevolking bereiken.

Beter studiebeurzen.

Wel is het culturele samenwerking, in de mooiste zin des woords, het door Nederland op zulke royale wijze beschikbaar stellen van studiebeurzen. Ook zou het een prachtig bewijs van samenwerking zijn, indien al het geld, dat besteed wordt aan reizende en trekkende geleerden, besteed zou worden voor een blijvend monument in de vorm van b.v. muziekcentrum en radioomroepgebouw.

Muziekcentrum.

Zulk een gebouw zou werkelijk een trefpunt kunnen worden van culturele samenwerking. In dit centrum zouden onze mensen de gelegenheid hebben zich cultureel te ontwikkelen. Het volk is muzikaal aangelegd, maar heeft nog steeds de kans niet gehad deze aanleg verder te ontwikkelen en uit te buiten. Dit zou men via het muziekcentrum en omroep kunnen bereiken.

Er is een dankbare opleving in volkskunst en volkscultuur te constateren, dank zij het prachtig initiatief van het Curaçaos museum en zijn geestelijke vader, en dank zij een groeiende bewustzijn van het volk .... Laten wij hierin culturele samenwerking zoeken.

Het doel van deze samenwerking lijkt mij immers op de eerste plaats: wederzijds begrip en waardering bij te brengen. Maar dit kan alleen bereikt worden indien men **niet** bij een heel kleine, uitsluitend Nederlands georiënteerde groep blijft, dit zou samenwerking zijn van Nederland met Nederland — **maar indien men tot het volk zelf gaat.**

Een waarschuwing is hier op zijn plaats, om in ieder geval er voor te waken, dat de goedbedoelde culturele samenwerking geen hulpmiddel wordt voor propaganda van de een of andere politieke groepering.

Urbano.

Een gebeurtenis, die in dit verband niet onvermeld mag blijven, is de komst en het verblijf op ons eiland van een persoon, wiens cultuur bestaat uit niet werken en niet eten en die zelfs door de hoogste politie autoriteiten met bijzondere zorg en tegemoetkomendheid is behandeld.

Vooral in verband met de bandeloosheid van de jeugd en in verband met het gebrek aan verantwoordelijkheidsgevoel, plichtsbesef en werklust onder vele jongeren, was de komst van bedoelde persoon opvallend.

Het werd kennelijk beschouwd als een soort culturele samenwerking tussen Brazilië en de Antillen. Zijn naam kon men dagelijks lezen in de couranten, op dezelfde bladzijde, waarop tussen de regels door vermeld stond, dat Amerikaanse jongens terwille van de vrijheid vielen en dat ergens in China duizenden van honger omkwamen. Zijn naam werd via amplifier over de pleinen gebazuind ....

Voordat hij zich voor 25 dagen terugtrok, bracht hij in tegenwoordigheid van 2 representanten van het hoofd van politie een heildronk uit op de Ned. Antillen en H.M. de Koningin — ik weet niet op de plaatselijke autoriteiten de onkiesheid gehad hebben H.M. hiervan in kennis te stellen.

Na 25 dagen een voorbeeld gegeven te hebben, hoe men door een onderbezet politie-corps, beschermd, met niets doen geld kan verdienen, is hij weer te voorschijn gekomen, terwijl een inspecteur van politie uit het onderbezette politie-corps, plechtig namens zijn chef het de man weer mogelijk maakte te voorschijn te treden, toegejuicht door duizende kwijlende bewonderaars.

U voelt waarschijnlijk wiens bezoek ik bedoel, en U zult het wel met mij eens zijn, dat dit hele gedoe met de hoogste bescherming een misselijk gedoe was, een afkeurenswaardige door de politie gesanctioneerde explotatie van minderwaardige nieuwsgierigheid, een onchristelijk spel met het leven. U zult het met mij eens zijn, dat de belangstelling door de autoriteiten aan deze onverkwikkelijke geschiedenis besteed, niet het bewijs is van een gezond Bestuursbeleid.

G. E. A. Booi.

Kerk en politiek

De katholieke leek heeft, op grond van zijn Doopsel en Vormsel, de taak te zorgen, dat Christus gekend en gediend wordt: ook in het geestelijke en bovennatuurlijke moeten we sociaal zijn. Tot dit lekenapostolaat heeft elke katholiek de roeping en de plicht.

Het wereldlijk terrein behoort in de tegenwoordige tijd bijna geheel aan de leek, dit maakt zijn plicht daar te werken aan de kerstening des te dwingender, veel meer dan vroeger het geval was. Bijna op alle delen van het wereldlijk terrein geschiedt het in groepsverband. Dit groepsverband kan tot rechtstreeks doel de uitbreiding van het Godsrijk op aarde hebben, het is dan rechtstreeks lekenapostolaat, of het kan rechtstreeks een ander doel nastreven, een dat tot grondslag of steun van het eerste dient, daarvoor de juiste sfeer schept; het is dan niet-rechtstreeks lekenapostolaat.

De K.V.P. nu behoort uitgesproken en onomstreden tot het groepsverband van de laatste soort. De practische politiek, d.i. de behartiging van het algemeen volksbelang, kan de uitbreiding van het Rijk Gods op aarde bevorderen of benadelen, in elk geval zal hij het altijd beinvloeden.

De K.V.P. is uiteraard niet de Kerk, ook geen verlengstuk daarvan, maar wel een machtige steun voor de vervulling van haar zending, aan welke zending elke katholieke leek is gehouden op de hem eigene wijze mede te werken, omdat hij katholiek is.

Deze opvatting, als men wil de moderne, in elk geval die welke door Pausen en Bisschoppen in de laatste decenniën, om der wille van de zielennood, krachtiger dan ooit naar voren is gebracht, zet de plaats van de K.V.P. tegenover de Kerk in het volle licht, zó, dat er geen vraagstuk meer is.

Indien en voorzover de praktische politiek op godsdienstig-zedelijk terrein komt, is de leiding en de leiding en dus ook het Kerkelijk Gezag, in zoverre het om wereldse of stoffelijke zaken gaat, blijft aan de leek de keuze, de beslissing en de verantwoordelijkheid.

Ten aanzien van de geloofs- en zedenleer in politici kan men, als men wil, de K.V.P. een instrument van de Kerk noemen, ten aanzien van alle andere leer sticht deze term verwarring: verder kan men m.i. ook niet gaan, want de Kerk kan voor de toepassing van haar leer in politicis de K.V.P. niet missen.

Wat wil de Katholieke Volkspartij?

Is een principieel katholieke Partij noodzakelijk?

Wij herhalen dus onze eerste vraag: is bij een dergelijke politieke toestand het handhaven van een principieel katholieke partij gewenst? Het antwoord kan in het licht van het voorgaande niet twijfelachtig zijn. De feiten alleen reeds wijzen op een bevestiging.

Want ofschoon de K.V.P. nog geen jaar bestond; ofschoon ze opgericht werd, nadat de voormalige katholieke partij, verraden, een smadelijke dood gestorven was; ofschoon de andere partij en reeds jaren lang de gelegenheid hadden door propaganda en organisatie het volk aan zich te binden; ofschoon ze door stelselmatige reclame in brede kringen stemming verwekt hadden tegen die beginselen, welke de grondslag en de levensader van iedere katholieke principiële politiek zijn; ondanks al deze voor de jonge Partij zo ongunstige factoren, verwierf zij in de genoemde kiesdistricten in de stad meer dan 3000 stemmen, d.i. ongeveer 1000 minder dan de N.V.P.

Men kan dan ook veilig aannemen, dat de K.V.P. bij het toenmalige van voor de N.V.P. kerend getij een gedeelte van de kiezers won, die anders slechts de Democratische Partijd als alternatief tegenover zich gehad zouden hebben. En nogmaals: wat in de stad reeds voor de verkiezing van 17 Maart j.l. een aanvang nam, kan in de toekomst zijn weerslag vinden in de buitendistricten. Op die dag zal de K.V.P. ook daar moeten zijn om zovelen als tot beter inzicht gewonnen kunnen worden, in haar rangen een veilige wijkplaats te geven. Is zij er niet: tot wie zullen de teleurgestelden kunnen gaan?

Het lijkt dus boven alle twijfel vast staan, dat er op Curaçao een principeel katholieke partij moet wezen:

1. om het volk alsnog die politieke vorming te geven, welke het **niet** ontving, ondanks het algemeen stemrecht, dat au bout portant er voor opgeëist werd. Het volk moet weten, wat de diepe betekenis is van het instrument, dat men in zijn handen geduwd heeft: dan zal het dit instrument ook leren gebruiken voor het algemeen belang, en het zich niet laten ontfutselen ten behoeve van welke personen of groepen ook;
2. om personen verkiesbaar te stellen, die de grootst mogelijke garantie geven voor een eerlijk, bekwaam en onbaatzuchtig volbrengen van hun taak als volksvertegenwoordiger;
3. om een program te kunnen uitvoeren, waarvoor een eigen staatkundige formatie een gebiedende noodzakelijkheid is.

Bij de bespreking van de K.V.P. als **programpartij** zullen wij de gelegenheid hebben, hier nog nader op terug te komen. Alvorens echter daar toe over te gaan, willen wij ons nog afvragen, of deze beginselpartij wegens haar beginselen beschouwd moet worden als een **Kerkelijke Partij,** ofwel als een **Confessionele partij.**

Wat is een Kerkelijke partij?

Onder een Kerkelijke partij menen wij te moeten verstaan een partij, die ondergeschikt is aan een bepaalde Kerkelijke organisatie en daarvan haar directieven krijgt.

De „Katholieke actie" moet in deze zin als een Kerkelijke organisatie worden beschouwd.

De sociale organisaties zijn echter geen Kerkelijke instellingen, doch zelfstandige organisaties van leken.

Dat de K.V.P. in deze zin **geen** Kerkelijke partij is, behoeft geen betoog. Een „Kerkelijke" partij zou ook in strijd zijn met de juiste verhouding tussen Kerk en Staat en het behoeft geen betoog, dat de Katholieke Partij nimmer zulk een partij geweest is.

Actie-program van de Katholieke Volkspartij

Arbeid.

39. Bevordering van liefde voor de arbeid en het vak; het opvoeren van arbeidsprestaties en verantwoordelijkheidsgevoel. Bevordering van goede verhouding tussen werkgever en werknemer door het scheppen van wederzijds vertrouwen. Opbouwen van goede arbeidersorganisaties.

40. Uitbreiding van sociale verzekeringen, o.a. door het invoeren van een werkeloosheids-, invaliditeits- en ouderdomsverzekering en door verruiming van de bestaande

Openbare Werken

41. Uitvoering van de verordening op minimum-loon.
42. Het stichten van een arbeidsbeurs.
43. Bevordering van ontspanning der arbeiders.
44. Het scheppen van coöperatieve verenigingen.
45. Streven naar een gezond gezinsverband en gezinsleven, o.a. door goede huisvesting, voor alle zeevarenden.

Handel en Nijverheid

46. Het wegennet moet zo doelmatig mogelijk worden aangelegd havens en vliegvelden dienen steeds aan de moderne eisen te worden aangepast; het vervoer te land moet zodanig worden geregeld, dat het belang van het publiek en van de particuliere vervoerders het best er bij zijn gebaat.

47. Bedrijven van algemene nutte dienen gericht te zijn op het algemeen belang en niet op de winst van particulieren; er dient naar gestreefd te worden alle eilanden in hun geheel van electriciteit te voorzien; de watervoorziening van het gehele Staatsdeel moet worden verzekerd tegen een zo laag mogelijke prijs; alle middelen moeten worden aangewend, om de aanwezige water-reservoirs op te sporen en water-conservering te bevorderen.

48. Beplanting van de eilanden moet worden bevorderd.

Kiest K.V.P. — Lijst 2 Nummer 1

Wat er voor de cunucu gedaan werd.

Een argument, waar onze tegenstanders de mensen uit de cunucu mee gevangen hebben, of beter gezegd, waarmee vele mensen uit de cunucu zich hebben laten vangen is de rhetorische vraag „Wat is er voor de cunucu gedaan?"

Deze vraag wordt zo uitgesproken, alsof er niets gedaan werd. En zo uitgesproken is die vraag een onwaarachtigheid, en dat is geen zuivere politiek.

Op godsdienstig gebied is er veel gedaan. De kerken hadden steeds hun priesters, en het volk weet, dat de priester komt binnen iedere vier muren, die er zijn op Curaçao.

De kerken zijn verbeterd, verfraaid, goed onderhouden, zindelijk en mooi, zonder pracht, maar zó, dat het volk er in waardigheid de H. Geheimen kan volgen.

Het **Onderwijs** breidde zich uit. Zie naar de nieuwe scholen op Montagne, op Santa Rosa, Salinja, Groot Kwartier, Santa Maria, Soto, Barber en Westpunt.

De Fraters kwamen naar Salinja, naar Groot Kwartier. De Congregatie van de Broeders van Dongen werd gewonnen voor het onderwijs op Curaçao. Groot Kwartier kreeg Broeders en Fraters. Het **Bewaarschoolonderwijs** ontwikkelde zich. Denk b.v. aan de mooie bewaarschool op Santa Rosa: de „Moeder Cristina school". In tijd van nood stond men alle localen af, die voor schoolruimte nodig waren. Te Barber gaf de Pastoor tot voor kort zijn garage, te Soto een deel van zijn eigen huis. Men werkte hard en kreeg gelukkig versterking uit Suriname, om het onderwijzerskorps bij te houden. Bedenkt het wel 30.000 kinderen op de scholen, zijn een probleem, dat men met „niets' doen niet oplost.

Dokterskamers werden gebouwd, zoals op Santa Rosa. Het **wegennet** werd uitgebreid tot Westpunt voorbij Soto, tot Montagne. Duikers werden onder de wegen gelegd. Gouverneur van Slobbe liet **vroedvrouwen** komen. Later liet men gegadigden naar Heerlen gaan om te studeren. De **Districtmeesters** kregen hun kantoren. **Schoolvervoer** werd ingesteld. Schoolvoeding werd geregeld versterkt. De **Schoolarts** werkte effectiever. Er werd **landbouwonderwijs** gegeven. Gouverneur Wouters stichtte het **„Helfrichdorp"** bij Santa Marta, een poging om de landbouw te bevorderen en de mensen liefde te geven voor hun grond. De jongens uit de cunucu konden gaan studeren op de **ambachtschool** en intern wonen op Brakkeput.

Het **Wit Gele Kruis** strekte de vleugels uit over de cunucu met zorg voor baby en moeder en ouden van dagen, terwijl de zieke verpleging vindt. Ook gaf het **voorlichtings lectuur** voor moeders in de volkstaal.

Op Barber komt een **Centrale school** voor de jongens van Banda 'Bao. Het gouvernement regelde en verbeterde **het verkeer** naar en van de cunucu.

De Katholieke Jeugd Centrale gaf **Naaischolen** aan de cunucu: men hielp de jeugd, en de Katholieke Sport Centrale animeerde de sport tot op Westpunt, waar de meisjes korfballen en waar Mgr. Verriet in eigen persoon een sportveld opende.

Het Gouvernement gaf **filmvoorstellingen** in de cunucu, en nu ook **muziekuitvoeringen**.

De bekendheid met de cunucu werd verbeterd door het onderwijs, door middel van mooie **plantkunde- en aardrijkskundeboeken.**

Het **lichtnet** breidde zich uit.

Arbeiders werden te werk gesteld aan de wegen, tot vreugde op hun oude dag.

Landbouwwerktuigen, verschaft door het gouvernement, helpen de landbouw verlichten. De C.P.I.M. gaf **watervoorziening** voor wie maar wilde. De C.P.I.M. verbeterde **het vervoer** van en naar het werk.

T.B.C.-controle is er overal.

Particuliere busdiensten breiden zich over heel het eiland uit.

Door de betere wegen kwam er een **Besteldienst** tot in de cunucu.

De **ambulance** halen de zieken.

De van **radio voorziene** wagens der politie laten de Hermandad snel en efficient ingrijpen.

De **kerkgeschiedenis** van de cunucu werd bestudeerd tot beter begrijpen en beter verstaan en dankbaar herdenken.

De **Curom brengt muziek,** zoals het volk die verlangt.

Dammen werden aangelegd, putten geslagen, het L.W.V. siert de putten.

De katholieke meerderheid gaf **stemrecht** aan allen.

Het **„Sint Dominicus** liefdewerk" hielp overal.

De zieken en gebrekkigen vonden opname in het St. Elizabethshospitaal en op Habaai door de zorgen van het Wit Gele Kruis en de Eerw. Zusters.

De **paardensport** op Santa Rosa werd geanimeerd; goede sport geven is een weldaad. Voor de meisjes van Banda 'Ariba werden talloze korfbalclubs opgericht.

Een voorbereidende klas bij de Ambachtschool maakte 80% procent van de jongens capabel om het toelatingsexamen te passeren.

De **Vecearts** hielp tot diep in de cunucu.

De **Liga San Augustino** op Santa Rosa gaf ontwikkeling.

De **Beroepsschool** van de Isla schonk nog meer jongens de kans om een vakman te worden.

En zo kan men doorgaan! Bewijzen in overvloed: niet dat er niets meer gedaan behoeft te worden in de cunucu, integendeel, er is nog veel te doen.

Maar bewijzen in overvloed, dat het een onterende onwaarheid is te zeggen: „dat er niets gedaan is voor de cunucu", onterend voor degene die het zegt.

Bewijzen in overvloed, dat niemand beter in de toekomst kan zorgen, voor het vele, dat nog gedaan moet worden, dan zij die zulk een machtig aandeel hadden en dat gene, wat gedaan werd in het verleden.

Dat zijn: de mannen en vrouwen, die nu de ruggegraat vormen van **De Katholieke Volkspartij.**

Trouw moet blijken

Toen in de donkere dagen van 1940—1945 wij allen in doodse spanning bij het clandestiene toestel gehurkt, de uitzending van Radio Oranje beluisterden, toen in die dagen van verdrukking heel vaderlandsvoelend Nederland elkaar de laatste hoopvolle berichten doorfluisterden, toen in de beruchte hongerwinter waarbij wij op de kale velgen of met een handkar de polders afgingen, toen weerklonk telkenmale de woorden: „trouw moet blijken".

Velen van wie wij het nooit verwacht hadden, waren gezwicht voor lokkende beloften van de vijand en accepteerden het Judasloon.

Velen, die ons sterker toeschenen, waren gezwicht voor de grote mond en harde dreigementen van de wetteloze bezetter.

Velen van wie wij het onmogelijk achtten heulden met de vijand, z.g. „om te redden wat te redden valt", of „om tenminste nog iets te kunnen doen", maar in feite omdat zij bang waren en in feite om zichzelf te dekken en te beoordelen.

Immers deze kozen de weg van de minste weerstand, dat is de weg der zwakkelingen, de weg der karakter en ruggegraadlozen. Inderdaad trouw moet blijken.

Mussert en zijn aanhangers droegen Oranje in top, voerden de oranje vlag en riepen „Oranje boven". Maar Mussert en zijn kornuiten waren de eersten om Nederland uit te leveren en zij waren ook de eersten om het Oranjehuis te verguizen. Trouw moet blijken!

En trouw is gebleken van die millioenen Nederlanders, die omwille van hun principe, omwille van hun vaderlandsliefde, omwille van hun vrijheid, hun werk en hun standvastigheid, het hoogste offer brachten dat een mens kan brengen. Zij hebben terwille van hun idealen het leven gelaten.

En trouw is ook gebleken in het hart van die millioenen vrouwen, verloofden, vaders, moeders en kinderen die de hunnen zagen wegvoeren, om hen nooit meer terug te zien, die honger trotseerden en die ontberingen droegen, omdat zij niet wilden buigen voor de vijand.

Zij hebben het hoofd fier gedragen tot voor het vuurpeloton, zij hebben het hoofd fier gedragen tot de hongerdood, zij zijn trouw gebleven tot in de dood.

Hun trouw is gebleken.

Maar **Uw** trouw moet blijken, geachte Nederlandssprekende rijksgenoten.

Gij hebt Uw land verlaten en hier Uw tweede vaderland gevonden. Velen Uwer kinderen zijn hier geboren, misschien zijn er ook onder U die hier hun dierbaren ten grave gedragen hebben....

Velen onder U hebben hier verademing en geluk gevonden na de benauwenis van de bezetting en van de nieuwe benauwenis uit het Oosten, die vele harten in het moederland omklemt.

Gij hebt dit klein, vaak dor, nu groen land leren liefhebben.

Gij hebt het volk leren waarderen.

Gij hebt de baaien leren benutten en gij hebt de felle kleuren van het landschap leren bewonderen.

Gij hebt U omgeschakeld, gij hebt hier Uw bestaan Uw geluk en Uw rust gevonden. Gij hebt hier Uw tweede vaderland getroffen.

Nu wordt U weer opgeschrikt door deze afschuwelijke microfoon, die ik evenzeer verguwel als gij; U wordt onaangenaam verstoord bij het lezen van Uw boek of krant...... U ergert zich.... en terecht.

Maar bedenkt dit. Een goede zijde heeft in ieder geval dit lawaai: het laat U duidelijk beseffen dat U zich hier op Curaçao bevindt, het doet U duidelijk beseffen dat U deel uitmaakt van deze zeer gecompliceerde en felle gemeenschap.

kunt U zich niet ongestraft ont-
En aan deze deelgenootschap
trekken....

Curaçao staat op het keerpunt van haar bestaan. Curaçao zal gaan beslissen over haar toekomst, over haar verhouding tot Nederland en U is medegeroepen om bij deze beslissing gewicht in de schaal te leggen.

Zich hieraan onttrekken is schuldige nalatigheid. Het gaat om de zaak van Curaçao, het gaat om de zaak van Nederland, het gaat om **Uw zaak.**

De hier heersende welvaart, waarvan U ook geniet is voor een groot deel te denken aan Nederlandse ondernemingsgeest.

De hier heersende orde en rust is te danken aan de nederlandse invloed middels Bestuur en R. K. Missie.

De hier heersende rechtszekerheid en gewetensvrijheid zijn typisch nederlandse gaven.

Alle bovengenoemde „goed" kan en moet gewaarborgd blijven en hiervoor is Uw medewerking nodig. Aan deze ereplicht mag U zich onder geen enkele omstandigheid onttrekken.

Beseft wel: Curaçao zal onder het definitieve statuut bij de R.T.C. vast te stellen, zelfstandig, op basis van vrijwilligheid kunnen en moeten beslissen over haar positie in het Koninkrijk der Nederlanden. Dus van de personen die aan die conferentie deelnemen en van de Staten die het overeengekomene moeten ratificeren hangt de toekomst van dit, **Uw** land af.

Passiviteit in deze is onverantwoord.

Afzijdigheid in deze is nooit goed te praten.

Daarom in ieder geval: gaat ter stembus op 21 December.

Maar dan rijst de vraag: **op wie de stem uit te brengen?**

Mijn antwoord luidt:

„op de partij en op de persoon die U de meeste waarborg geeft voor en gelukkig en beter toekomst in Rijksverband".

„op de partij en op de persoon die U de grootste garantie geeft voor en gezonde Koninkrijks en Nederlands gezonde politiek".

En die partij is de K.V.P. en die personen zijn de candidaten van de K.V.P. de personen voorkomende op lijst 2.

Van de Curaçaose partijen die in de Staten vertegenwoordigd zijn is de K.V.P. de enige partij, en dit moet met nadruk en met trots gezegd worden, de K.V.P. is hier de enige partij die nooit, zelfs niet in de verste verte gezinspeeld heeft op interventie van buiten af, of met een groep is samengegaan die op een onzalig ogenblik een poging tot interventie gewaagd heeft.

Dit kan en mag alleen de K.V.P. zeggen.

En de K.V.P. alleen is in staat U de garanties te geven die U zocht en waarop U recht heeft. Krachtens haar principe dat alle gezag van God komt, propageert de K.V.P. eerbied voor het Gezag.

De K.V.P. is de partij van orde en van welvaart.

De K.V.P. is ook de sociale en de vooruitstrevende partij, krachtens haar programma dat gebaseerd is op de encyclieken: Rerum Novarum en Quadragessimo anno, de z.g. „grondwetten van sociale vooruitgang".

De K.V.P. is de partij van politieke rust en van arbeidsvrede, twee peilers waarop onze welvaart gebouwd zijn.

De K.V.P. is de partij van Nederlands gezinde patriotten, geen partij van bekrompen chauvinisten, maar de partij van Curaçaoënaars en Nederlanders, die Curaçao en Nederland liefhebben.

De K.V.P. is de partij van samenwerking, de partij die vecht tegen rassenstrijd en rassendiscriminatie, die vecht tegen klassenstrijd en klassenhaat.

De K.V.P. is de partij van alle vredelievenden, van alle vooruitstrevenden en van alle goedwillenden.

De K.V.P. is de partij van orde en welvaart, de partij van een sterk en gezond gezag.

Trouw moet blijken, ook trouw aan de Nederlandse deugden.

Daarom stemt K.V.P., stemt lijst 2.

Onze leus is niet: Nos ta manda — wir befehlen — wij bevelen, maar ons devies is:

wij dienen en wij leiden. Wij dienen God. Wij dienen het volk en wij leiden het volk.

Wij dreigen niet, wij beloven niet, wij insinueren niet.

Wij overtuigen met logische argumenten en met onze houding.

Wij garanderen U een goed bestuur, wij garanderen U een goede tockomst en wij garanderen U trouw aan Nederland, trouw aan Curaçao en trouw aan Oranje.

Om goed te dienen en om goed te leiden is nodig:
een vast beginsel
een sterke overtuiging
een vooruitstrevend program
capabele mensen én
een politieke macht.

De eerste vier voorwaarden zijn aanwezig en tezamen meer dan waar ook in de Katholieke Volkspartij.

Bovendien bezit de K.V.P. ook morele macht dank zij haar principiële houding gedurende het afgelopen anderhalf jaar.

Dit weten de katholieken, dit weten ook de **niet** katholieken.

Helpt, helpt ons daarom het laatste sluitstuk verwerven: de politieke macht.

Trouw moet blijken.

Uw trouw moet blijken op 21 December e.k.

Toont daarom Uw trouw, toont Uw liefde voor Curaçao en toont Uw liefde voor Nederland.

Stemt K.V.P., stemt lijst 2.

Door heel het land weerklinkt hun stem.

~

Woensdag	**6 December, 8 uur p.m.:**	**Lagoen, A. Sluis.**
Donderdag	**7 December, 8 uur p.m.:**	**Seroe grandi, H. Jansen.**
Vrijdag	**8 December, 8 uur p.m.:**	**Vetter, J. Keli.**
Zondag	**10 December, 6 uur p.m:**	**Barber, H. Albertus.**
Maandag	**11 December, 8 uur p.m.:**	**Kerkplein, Santa Rosa.**
Woensdag	**13 December, 8 uur p.m.:**	**Santa Maria, school.**
Donderdag	**14 December, 8 uur p.m.:**	**Janwé, Kerkplein.**
Vrijdag	**15 December, 8 uur p.m.:**	**Boca S. Michiel, S. Tremus.**
Zondag	**17 December, 8 uur p.m.:**	**Westpunt, Enr. Rojer.**
Maandag	**18 December, 8 uur p.m.:**	**San Mateo, S. Willibrord-College.**
Dinsdag	**19 December, 8 uur p.m.:**	**Marchena, J. Hudson.**
Woensdag	**20 December, 8 uur p.m.:**	**Scharloo, school.**

Een groots program

„Het ontbreken of verminderen van de geest van gerechtigheid, liefde en vrede in de grote mensengemeenschap vormt een der voornaamste oorzaken van het kwaad, waaraan in de moderne samenleving millioenen mensen lijden, n.l. het grote ongeluk tengevolge van de werkloosheid, honger te moeten lijden of daarmede bedreigd te worden. Het is op deze ellende en op deze wanhoop van hen, dat de geest van het kwaad rekent om hen van Christus, de ware, enige Redder af te trekken, hen in de maalstroom van de goddeloosheid en het materialisme te werpen en hen tot een werktuig te maken van die sociale organisaties, die in strijd zijn met de door God gestichte orde.

Gegrepen door de verblinde schijn van mooie beloften, door de gedurfde resultaten van oncontroleerbare successen, worden zij sterk verleid zich aan gemakkelijke illusies over te geven, die hen noodzakelijk tot nieuwe en afschrikwekkend sociale conflicten zullen voeren. „Welk een ontwaken na deze gouden dromen, bereidt hen de werkelijkheid", aldus Z.H. de Paus in Zijn rede bij gelegenheid van de audiëntie, die Hij toestond aan de deelnemers aan het Internationaal Congres voor Sociale Studiën.

De Paus ontwikkelt dan in Zijn rede een groots program van actie, dat niet, of niet uitsluitend, gericht is op een grotere materiële welvaart hoe belangrijk ook, maar vóór alles op een mentaliteitsverbetering, die aan een nieuwe en betere maatschappij-vorm zal moeten voorafgaan, terwijl toch niet gewacht mag en kan worden, tot die mentaliteit, de mentaliteit van „de nieuwe mens" zou overheersen.

Z.H. vraagt allereerst de samenwerking van de gehele mensengemeenschap: „het samengaan van alle mensen, die van goede wil zijn, in de gehele wereld om te komen tot een werk van grote omvang".

De Paus waarschuwt de arbeidersklasse — in ruimte zin genomen — niet in de dwalingen te vallen van het kapitalisme.

Hij verdedigt de persoonlijkheid tegenover de collectiviteit (de massa). Hij wijst er op, dat „een sociale politiek, die in overeenstemming is met de leer der Kerk, die steunt op organisaties, die de materiële en geestelijke belangen van de bevolking verzekeren en aangepast zijn aan de huidige levensomstandigheden, zulk een politiek van de medewerking van iedere waarachtige Katholiek, zonder enige uitzondering dient verzekerd te zijn".

Ten slotte zegt onze H. Vader:

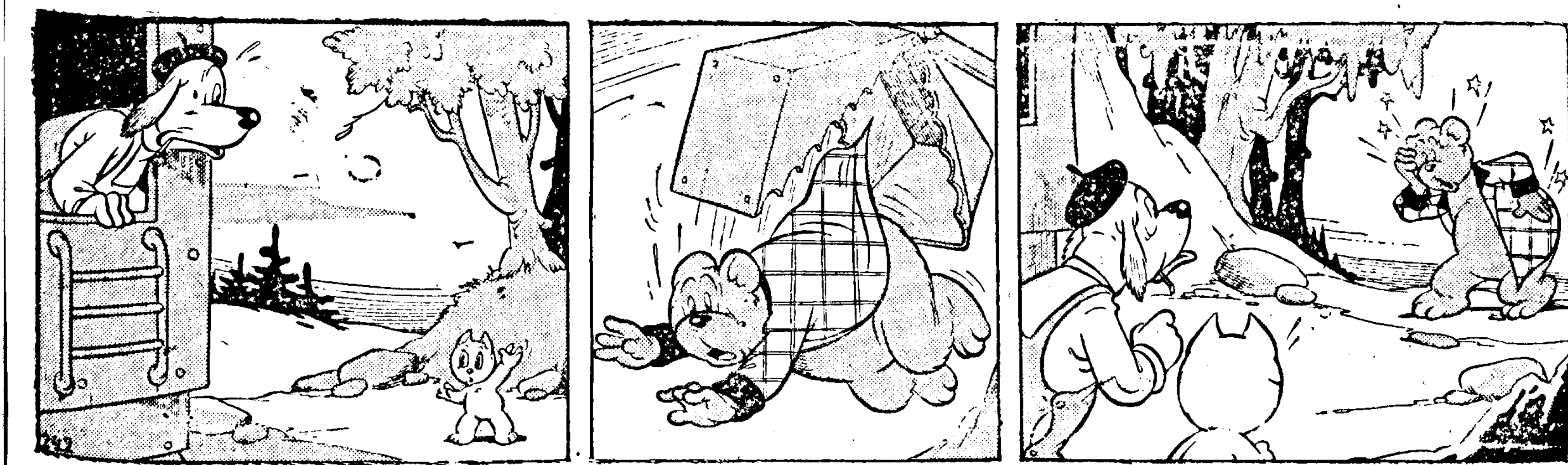
„Met het oog op de dringende plicht om op het terrein van de volkshuishouding de productie aan de consumptie aan te passen en met wijsheid in overeenstemming te brengen met de behoeften en de waardigheid van de mens, heeft nu het vraagstuk van de ordening en de vestiging van die economie ten aanzien van de voortbrenging de volstrekte voorrang. Men moet daarvoor de oplossing niet vragen aan de zuiver positivistische en op Neo-kantiaanse" kritiek van de „wetten van de markt" gebaseerde theorie noch aan het eveneens kunstmatige formalisme van de „volledige werkgelegenheid".

Ziehier het probleem, waaraan Wij zouden wensen dat theoretici en practici van de katholieke sociale beweging hun aandacht wijden en hun studies richten".

Katholieke Nederlanders, die er zo trots op gaan, de stem van Rome zo goed te beluisteren en vlugger en beter te volgen, dan de Katholieken buiten Nederland, zij hebben hier de gelegenheid om te tonen, dat die trots gerechtvaardigd is.

De medewerking van ieder waarachtig Katholiek wordt gevraagd, zonder enige uitzondering; de theoretici en practici der Katholieke Sociale Beweging zien hier hun terrein getekend.

Tom Poes en het Monster van Loch Ness

Tom Poes klauterde dus, zo vlug als hij kon, naar boven en begon hard te roepen.

„Héla!" schreeuwde hij. „Kijk uit! Er hangt een heer aan je machine! Wat denk je, dat je aan het doen bent? Wat is dat voor een manier om voorbijgangers aan je toestel omhoog te hijsen?"

De eenvoudige werkman, die de hijskraan bediende, werd door dit geroep en door het gehuil van heer Ollie zó geschokt, dat hij zijn hefboom overhaalde en daarna zijn hoofd uit zijn cabine stak.

De grijper opende zich en heer Bommel plofte naar beneden, waar hij met luid gekraak in het struikgewas verdween. De werkman keek hem na en zuchtte eens.

„Mis!" sprak hij. „Het wil maar niet lukken!"

„Wát wil niet lukken?" vroeg Tom Poes boos. „Wat mankeert je? Wat zijn dat voor manieren?"

„Dat zijn geen manieren," legde de werkman uit. „Het is een opdracht! Ik ben aangenomen door de Internationale Fusie Van Verenigingen Tot Het Onderzoek Van Monsters. Ik moet een monster vangen met deze hijskraan! Nu, ik heb er al drie naar boven gehaald, maar het zijn niet de goede monsters!"

Op dat moment verscheen heer Bommel, ontsierd door een buil en enige schrammen, op de heuvel. Hij liep kreupel en zag er droevig uit:

„Nee, dat is geen goed monster!" herhaalde de werkman. „Het spijt me!"

Communistische samenzwering tegen Zuid Amerika

Rio de Janeiro — Het onafhankelijke Braziliaanse blad „O Globo" berichtte Dinsdag, dat een bijeenkomst van politiechefs uit alle Zuidamerikaanse republieken werd overwogen voor het opstellen van plannen voor een gecombineerde actie tegen een beweerd communistisch complot ter liquidering van verschillende Amerikaanse staatshoofden.

Het blad meldde op 25 November, dat de Braziliaanse politie in het bezit was van plannen, die een reusachtig program van duivelse omverwerping in Amerika" bevatten. De Braziliaanse minister van justitie zou Maandag besprekingen hebben gevoerd met de federale politiechef en het hoofd van de politieke politie om het communistische plan te bestuderen, waarvan een afschrift onlangs door president Dutra zou zijn onderzocht. Volgens het blad zouden de Zuidamerikaanse politie-chefs op hun voorgenomen bijeenkomst te Rio een gemeenschappelijk offensief overwegen tegen het communisme in geheel Zuid-Amerika.

CHURCHILL KEURT HOUDING DER REGERING GOED.

Londen — Naar aanleiding van de opmerking van het onafhankelijke lid Blackburn in het Lagerhuis, dat het in Amerika en Europa een betere indruk zou hebben gemaakt als Engeland bij de besprekingen te Washington ook door de leider der oppositie zou zijn vertegenwoordigd, heeft Churchill onder toejuichingen verklaard: „Wij keuren de houding van de regering goed". De waarnemend premier, Morrison, zeide, dat de regering dankbaar was voor de steun, die zij over het algemeen in het debat over buitenlandse zaken had ondervonden. Hij achtte het echter niet juist, dat de oppositie mede de verantwoordelijkheid zou dragen voor beslissingen, die te Washington zouden kunnen worden genomen.

BEKOELDE LIEFDE.

New York — John Rogge, de voormalige Amerikaanse procureur-generaal, die het tweede wereldvredescongres te Warschau heeft bijgewoond, heeft Maandagavond te New York tegen journalisten verklaard, dat „de Sovjet-Unie poogt het Koreaanse conflict tot een Chinees-Amerikaanse oorlog te doen uitgroeien"

DE HEKS VAN BUCHENWALD

Augusburg — De openbare aanklager in het proces tegen Ilse Koch, de weduwe van een voormalige kampcommandant van Buchenwald, verklaarde Vrijdag jl., dat hij een getuige zou oproepen, die zou verklaren, dat Ilse Koch een gevangene, die haar minnaar was en van wie zij wilde ontdoen, vergiftigde. De gevangene stierf echter niet, doch werd blind.

Een andere getuige, een Jood, die in het kamp gevangen had gezeten, verklaarde, dat Ilse Koch herhaaldelijk mishandelingen gadesloeg en zelfs haar man overhaalde om gevangenen te mishandelen.

Ilse Koch ontkende dit, waarbij zij aan de rechter de opmerking ontlokte, dat zij haar zaak weinig goed deed door iedere verklaring van getuigen domweg te ontkennen.

Voormalige SS-officieren verklaarden, dat Koch door de SS terecht gesteld is, doch de verdediger zeide, dat de SS-generaals dit hadden gedaan om met het oog op het naderende einde van de oorlog hun eigen houding zoveel mogelijk te zuiveren.

Aan Ilse Koch zijn 46 moorden en medeplichtigheid aan 135 andere moorden ten laste gelegd.

De verdediging staat op het standpunt, dat Ilse Koch niet veroordeeld kan worden, omdat zij reeds veroordeeld is. Het openbaar ministerie is daarentegen van mening, dat zij te voren alleen veroordeeld is wegens misdaden tegen geallieerde onderdanen en thans nog behoort te worden berecht wegens misdaden tegen Duitsers. Ilse Koch staat thans voor een Duits gerechtshof terecht.

VURIGE KERSTGROET.

Halifax — In een warenhuis te Halifax (Nova Scotia) zijn 10 bezoekers en leden van het personeel om het leven gekomen tengevolge van een brand, die ontstond, toen een etaleur de laatste hand legde aan een kerstgroet in lichtletters. Dertig personen worden op de derde verdieping in de speelgoed-afdeling door de brand verrast. Zes dezer volgden een 16-jarige jongen naar een noodtrap en ontkwamen over het dak. Na het uitbreken van de brand werd een ontploffing gehoord, waarvan men de oorzaak nog niet heeft kunnen vaststellen. Het vier verdiepingen tellende gebouw brandde geheel af. Dit was de ergste brand te Halifax sinds 1939, toen 28 personen bij een hotelbrand om het leven kwamen.

NIEUWE OPPERBEVELHEBBER VOOR INDOCHINA.

Parijs — Van gewoonlijk welingelichte zijde alhier wordt vernomen, dat de benoeming van generaal De Lattre de Tassigny tot Franse Hoge Commissaris en opperbevelhebber in Indochina Woensdag officieel zal worden bekend gemaakt. Hij zou tegen het einde volgende week naar Indochina vertrekken. Hij is tot dusver bevelhebber geweest van de landstrijdkrachten van de landen van het Brusselse Pact.

NAAR EEN SPAANSE MONARCHIE?

Londen — De correspondent van de „Manchester Guardian" te Madrid meent te weten, dat Gil Robles, die thans te Madrid vertoeft, belangrijke besprekingen voert met leden van de Spaanse regering over een herstel van de monarchie in Spanje. „Generaal Franco", zo schrijft hij o.m., „zou aan Don Juan hebben voorgesteld afstand te doen van de troon ten gunste van zijn zoon, doch de pretendent, gesteund door de monarchistische beweging, zou vierkant geweigerd hebben om dit te doen. De jongste berichten schijnen er echter op te wijzen, dat Franco bereid zou zijn plaats te maken voor Don Juan en om zekere burgerlijke vrijheden te herstellen, in ruil voor een onmiddellijke Amerikaanse hulp en zijn aanblijven in de regering".

Er wordt aan herinnerd, dat Gil Robles, die in Portugal verblijf houdt, de voornaamste adviseur is van de Spaanse troonpretendent, don Juan, en dat hij sedert 1936 heeft geweigerd met generaal Franco samen te werken. De correspondent van de „Manchester Guardian" meent bovendien te weten, dat Gil Robles bij de huidige onderhandelingen gesteund wordt door de Engelse en Amerikaanse regeringen, alsmede door de Spaanse socialistische partij.

SPORT

DE 17e RONDE VAN HET INTERNATIONALE SCHAAKTOURNOOI.

Amsterdam — De resultaten van de afgebroken partijen uit de 16e ronde van het internationale schaaktournooi luiden: Van Scheltinga slaat Szabados; Kramer remise tegen Kottnauer; Tartakower remise tegen Van der Berg.

De resultaten van de 17e ronde zijn als volgt: Foltys remise tegen Rossolimo; Kottnauer remise tegen Tartakower; Euwe slaat Kramer. Donner verliest van Pirc; Van der Berg verliest van Pilnik; Najdorf tegen Stahlberg afgebroken; Gligoric tegen Van Scheltinga afgebroken; Szabados tegen Reshevsky afgebroken; Gudmundsson tegen O'Kelly afgebroken; Golombek tegen Trifunovic afgebroken.

In de stand na de 17e ronde leidt Najdorf met 13 punten plus een afgebroken partij; 2. en 3. zijn Stahlberg en Reshevsky met 12 punten en een afgebroken partij. Op de vierde plaats staat Euwe met 11 punten.

SCHOTLAND — ENGELAND 1—0.

Glasgow — Een inter-League wedstrijd in Ibrox Park tussen Schotland en Engeland werd met 1—0 door de gastheren gewonnen. Het spel was van matige kwaliteit en de 75.000 toeschouwers konden zich alleen verheugen in het feit van de Schotse zege, de eerste sinds 1933 in een inter-League wedstrijd tegen Engeland. Het doelpunt werd gescoord in de 2e minuut na de rust, toen McPhail uit een voorzet van Ormond de bal in de touwen joeg.

WIJZIGINGEN IN HET NEDERLANDS ELFTAL.

's-Gravenhage — In vergelijking met het elftal, dat met 7—2 met België verloor, zijn drie wijzigingen aangebracht in de ploeg, welke 10 December tegen Frankrijk uitkomt. In plaats van Mertens van Willem II heeft men de meer geroutineerde Schijvenaar gekozen, die zeker geen debutant kan worden genoemd in internationaal voetbal. Deze vervanging zal een versterking blijven als Schijvenaar zich strikt houdt aan de dekking van de buitenspeler en bij het wegwerken zuiverder plaatst. Aanvoerder Stoffelen heeft zijn plaats moeten afstaan aan de Haarlemmer Biesbrouck, die in de oefenwedstrijd zeker niet onvoldoende is geweest en in tempo het waarschijnlijk wel van Stoffelen zal winnen, vooral wanneer zal blijken, dat Frankrijk het tempo als sterkste wapen zal hanteren. Het aanvoerdschap is in handen overgegaan van Rinus Terlouw.

In de voorhoede is Van der Tuyn opgenomen, een speler, die eveneens over meer routine beschikt dan de Eindhovenaar Snoek, maar wiens plaatsen geen sterk punt in zijn spel vormt. Overigens is Lenstra weer naar links verhuisd, teneinde de Hermes-DVS-speler op de rechtsbinnenplaats te kunnen opstellen. En de wisseling van plaats van de Fries betekent eveneens een verandering ten aanzien van de opstelling van de voorhoede, zoals deze op Deurne aantrad.

Van de handel

COCA-COLA VERRASSING.

„Coca Cola" heeft ons met de Sinterklaas niet vergeten en kwam met een even verrassende als nuttige surprise aandragen. Deze surprise bestond uit een 20-tal stevige vloeibanden, practisch en handig in gebruik, voorts ontvingen wij eveneens voor kantoor een dozijn „Coca Cola" potloden en een aantal meetlatjes. Maar daarmede was de verrassing nog niet ten einde. Drie keurige Coca Cola bekers, een prachtig mes met kurkentrekker en opener voor de populaire Coca Cola flesjes, een prachtige in kleuren uitgevoerde kalender, een gecombineerde bus opener en een sleutel ring voor het contactsleuteltje voor de auto kwamen in keurige verpakking nog te voorschijn met de hartelijke groeten van Sint Nicolaas er bij.

Aan de goede Sint onze hartelijke dank met onze verzekering dat „Coca Cola" ons zeer verplicht heeft. Een aardige en een zeer gewaardeerde reclame.

„Pinky" behandelt een actueel probleem.

Het rassenprobleem heeft in de jongste tijd een actueel karakter gekregen. In ruwe lijnen gezien is dit probleem onder te verdelen in twee stukken. In die landen, waar de gekleurde bevolking zelf heer en meester is, wordt over het algemeen de blanke toegelaten om economische redenen. Anders evenwel is de toestand in die streken, waar het blanke ras overwegend resideert, zoals in de Ver. Staten van Amerika. Daar treden zeer sterke spanningen op door de steeds hogere trap van intellectuele ontwikkeling bij het negerras. De daarmede gepaard gaande individuele verdieping schept pschygologische conflicten. Een aspect van dit conflict wordt belicht in de film „Pinky", die binnenkort vertoond zal worden in theater Roxy.

Het negerprobleem is na het anti semietisme het probleem geworden waarvoor ondernemende filmmaatschappijen belangstelling blijken te koesteren.

Pinky is een blank negermeisje, dat in het „Noorden" voor verpleegster gestudeerd heeft en verloofd is met een blanke dokter, met wie zij heeft samengewerkt en die haar afkomst niet vermoedt. Op dit kritieke moment in haar leven keert zij terug naar haar geboorteplaats, waar zij enige tijd woont bij haar grootmoeder, een wijze, oude negerin, die de was doet voor de spaarzame rijke blanken.

Pinky's weerzien met haar volk, waarvan zij opnieuw de vernederende achteruitstelling meemaakt, het ondergaan van de willekeur en de rechteloosheid, die heersen in de Zuidelijke staten, dit alles doet haar al gauw besluiten, terug te gaan naar het Noorden en naar een veilig huwelijk. Dan wordt de eigenares van een vervallen plantage, waartoe de woning van haar grootmoeder behoort, ziek en Pinky is de enige die haar kan verplegen. Tegen haar zin neemt zij die taak op zich, maar zij leert in de moeilijke dagen, die volgen, dat in de negerkwestie niet alle blanken in het Zuiden gelijk denken. Eenzelfde ervaring doet zij kort daarna op, als in een dramatische rechtszitting het testament van de oude dame, waarin het grote plantage-huis aan Pinky is vermaakt, door de erfgenamen wordt bestreden, maar een verstandige rechter zich niet door politieke hartstochten laat beïnvloeden.

Pinky verandert de door haar geërfde villa in een verpleegstersschool voor haar gekleurde zusters en besluit zich voortaan te wijden aan de geestelijke verheffing van haar volk.

Met een iets te idyllisch slotbeeld eindigt de film, die natuurlijk geen oplossing geeft — en ook niet kán geven — van een gecompliceerd probleem, dat langzaam naar een bevredigende uitkomst moet groeien.

De film bezit alle kwaliteiten van een voortreffelijk menselijk drama.

MARRIED

First Sergt.

Frank N. Galmeyer

and

Kanako Tomita

NAGOYA — JAPAN

Nederland maakt goud harder dan staal.

Utrecht — Een Utrechts edelmetaalbedrijf is er na langdurige onderzoeken in geslaagd een goudlegering samen te stellen, welker mechanische en chemische eigenschappen alles overtreft, wat op dit terrein, ook in het buitenland, tot op heden is gepresteerd. De trekvastheid en de hardheid van deze goudlegering overtreffen bijna alle staalsoorten. Het gevolg is grote resistentie wat betreft mechanische en chemische slijtage, en het behoud van de glans bij het dragen.

De firma heeft hieraan in vakkringen reeds bekendheid gegeven en wilde aanvankelijk hiermede volstaan. Van verschillende zijden is echter verzocht in verband met het streven naar industrialisatie aan de behaalde resultaten groter bekendheid te geven, daarmee aantonend, dat ook op dit terrein in Nederland intensief gewerkt wordt. Daarom is het edelmetaalbedrijf van plan een tot de verbeelding sprekende proef te nemen. Zij bestaat hieruit, dat het volle gewicht van een vierdeurs Peugoauto 1950 met inzettende en bevestigingsmechaniek, totaal gewicht 1100 kg., komt te hangen aan een gouden ring van 5,4 gram. Aangenomen wordt, dat de ring daarbij niet breken zal.

P. MARCOLINUS VAN GENT OVERLEDEN.

Rotterdam — „De Maasbode" schrijft:

„In het Dominicanerklooster te Huissen is op 79-jarige leeftijd overleden de zeereerwaarde pater Marcolinus Johannes van Gent, emeritus pastoor van Langenboom. Hij werd in 1871 geboren te Schiedam, trad in 1889 in de orde van St. Dominicus, waar twee broers hem nog zouden volgen en werd in 1896 priester gewijd.

Pater Van Gent was de oudste broer van pater Damianus, die 35 jaar kapelaan was in de kerk van O.L. Vrouw Rozenkrans te Rotterdam en twee jaar geleden aldaar overleed op 75-jarige leeftijd. De jongste der broers Van Gent, pater Ignacius, die rustend priester is te Neerbosch, werd voor 14 dagen tegelijk met zijn heerbroer te Huissen van de laatste HH. Sacramenten voorzien." ....

DE „EVERTSEN" PATROUILLEERT WEER BIJ KOREA.

's-Gravenhage — Na twee maanden reparatie patrouilleert de „Evertsen" weer langs de kusten van Korea. Van bevoegde zijde wordt vernomen, dat nog niets bekend is over een eventuele aflossing van de „Evertsen", die nu al sinds Januari 1949 van huis is.

SURINAME

Delegaties reizen elkaar naar Nederland achterna.

Paramaribo — De laatste poging door gouverneur Klaassesz van Suriname om oppositie en coalitie tot samenwerking te bewegen, heeft hedenmiddag geen resultaat gehad. De voorwaarden van de coalitie waren: erkenning van het gezag van de voorzitter, wijziging van het reglement van orde en de behandeling van een eventuele wijziging van het kiesreglement.

De oppositie was niet bereid tot de laatste twee. De gouverneur is de gehele morgen in bespreking met de partijen geweest. Het gevolg van deze mislukking is, dat morgen een delegatie van de coalitie naar Nederland vliegt, bestaande uit minister Lichtveld en de Statenleden Wong, Rambarn Mishre en Shrismisir. Zij zullen worden gevolgd door de heren Lim-A-Po, Mohamedradja en Soemwata van de oppositie.

VOORLOPIGE UITSLAG DER VOLKSTELLING.

Paramaribo — De leider van de volkstelling, de heer Gemmink, ontving de pers om enige mededelingen te doen inzake de tot dusverre bereikte resultaten, aangezien de telling bijna ten einde is. Er zijn nog slechts enkele samples te trekken om het aantal bosnegers en Indianen te verifiëren, enkele rest-cijfers van de buitendistriten te berekenen en de rest van Paramaribo af te werken.

Volgens de heer Gemmink staat één ding nu al vast en dat is, dat Suriname minder inwoners heeft dan tot nu toe werd verondersteld. Men komt waarschijnlijk niet verder dan 160.000 uitgezonderd de bosnegers en Indianen. Tot nu toe werd een zielenaantal van ongeveer 190.000 aangenomen.

De telling verloopt bijna overal vlot, slechts zelden behoeft tegenstand overwonnen te worden. In het district Suriname waren tot 17 dezer 31.679 personen geteld, ongeveer 4500 moesten nog worden bereikt, zodat een totaal is te verwachten van ruim 36.000 in tegenstelling met het aangenomen cijfer van 55.000. In dit district is een uitgesproken trek naar andere districten vastgesteld. De cijfers van Coronie en Marowijne kloppen ongeveer. In Saramacca daarentegen blijkt een verschil van ruim 1500 en in Commewijne van ruim 3000 personen te bestaan. In Nickerie bedraagt het verschil 2000.

De stad Paramaribo zal vermoedelijk ongeveer 75.000 inwoners tellen in plaats van 77.600. Als men de eindstand der districten op ruim 83.000 stelt, komt men dus op een totaal van 160.000

DUITS—INDONESISCH HANDELSVERDRAG.

Bonn — Het West-Duitse ministerie van economische zaken heeft vandaag bekend gemaakt, dat Indonesië en West-Duitsland rechtstreekse handelsbetrekkingen zullen vestigen, zo meldt de A.N.P.-correspondent vandaag.

AGENDA

WEST-END: „Fregola" 19 en 21 uur.

CINELANDIA: „Trail street" 19 en 21 uur.

ROXY: „San Quentin" 19 en 21 uur.

APOTHEKEN: De weekdiensten der apotheken worden waargenomen door: Botica Popular, Columbusstraat 15, tel. 1269 en Botica del Pueblo, Bredestraat 82 (O), tel. 3718.

COLONNE RODE KRUIS: Ingeval van nood bellen: **J. R. v. Geffen, tel. 1189 (dag en nacht).**

SCHEEPSREPARATIE C.P.N.: Wachtdienst, V. van Praagh van 7 — 15 uur, tel. 1193.

WIT-GELE KRUIS: De nachtdienst der verpleegsters wordt waargenomen door: Zuster Verhooren, Marktsraat 1, tel. 1836.

OPENSTELLING TELEGRAAFKANTOREN

Kantoor Hato: werkdagen van 07.00 — 18.45
Kantoor Handelskade 6; werkdagen van 07.00 — 19.45.
Kantoor Wilhelminaplein (CWZ-gebouw): dagelijks dag en nacht.

CUROM.

Woensdag: 17.30 Muzikale kinderuitzending; 17.50 Programma voor de Strijdkrachten; 18.20 Dinermuziek; 18.45 Nieuws; 19.00 Uitzending in het Papiament; 19.30 „Wat de handel U biedt" 20.30 Gramofoonprogramma; 20.45 Conjunto-avond met Estrellas Curazao; 21.30 Actuele causerie; 21.40 Gramofoonplaten; 21.55 Nieuws en Sluiting.

P.C.J.

Woensdag: 19.00 Nieuws; 19.20 Sigarenindustrie; 19.30 Disco surprises; 20.00 Nieuws; 20.05 De West in Nederland; 20.20 Kerk en Zending; 20.50 Gramofoonmuz.; 20.56 Sportpraatje; 21.06 Scheepsjournaal; 21.13 Avondgebed; 21.18 Nieuws en Sluiting.

AVROS (19 meter).

Woensdag: 16.00 Reclame-uitzending; 16.30 Voor de jarigen; 17.00 Omroep-advertenties; 17.15 Naar bed; 17.25 Reclame; 17.45 Voor Jarigen; 18.00 Piano-Jazz; 18.15 Kinderopvoeding; 18.30 Negro-Spirituals; 18.40 Nieuws; 19.01 Advertenties; 19.10 Klassiek Concert; 20.55 Sociaal Instituut; 21.25 Nieuws en Sluiting.

EMMASTAD

C.P.I.M.

Telegram **Afdeling:** 23,00 — 7.30 uur A. R. Th. Henze, tel. 2462.

Personeel Afdeling: M. B. Lansink, tel. 2361, Hotel Negropont; b.g.g. tel. 2843—4.

Materialen Afdeling: P. Berends, JD Fiscusweg 2, tel. 4320.

C.S.M.

Rederij: G. de Rooy, tel. 2076—2843—4.

Scheepsagentschap: 00.00 — 08.00 uur J. H. Alfebe, tel. 2900; 18.00 — 19.00 uur; 23.00 — 24.00 uur; 08.00 — 18.00 uur kantoor, tel. 2458—2551; 19.00 — 23.00 uur.

Dok Afdeling: J. P. Marcussen, tel. 2420.

AANKOMSTEN		TE CURAÇAO:	TE ARUBA:
van NEW YORK:			
	ss. Telamon	12 Dec.	12 Dec.
	ms. Oberon	19 Dec.	19 Dec.
van de GULFHAVENS:			
	ms. IJssel	14 Dec.	15 Dec.
van EUROPA:			
	ms. Oranjestad	7 Dec.	8 Dec.
	ms. Hestia	9 Dec.	10 Dec.
	ss. Maplebank	13 Dec.	24 Dec.
	ss. Bennekom	17 Dec.	—
van de RIVERPLATE:			
	ss. Hermes	7 Dec.	—

VERTREKKEN VAN CURAÇAO NAAR:

Amsterdam	ss. Hermes	9 Dec.	ms. Oranjestad	19 Dec.
Antwerpen	ss. Hermes	9 Dec.	ms. Oranjestad	19 Dec.
Barbados	ms. Oranjestad	19 Dec.		
Barranquilla	ms. Farmsum	7 Dec.	ms. Hestia	9 Dec.
Cartagena	ms. Hestia	9 Dec.	ms. Hydra	30 Dec.
Ciudad Trujillo	ss. Hermes	9 Dec.	ss. Telamon	13 Dec.
Cristobal	ms. Oranjestad	7 Dec.	ss. Ganymedes	11 Dec.
Gulfhavens	ms. IJssel	14 Dec.		
La Guaira	ms. Farmsum	7 Dec.	ms. Maplebank	14 Dec.
Maracaibo	ms. Hestia	9 Dec.	ss. Telamon	13 Dec.
New York	ss. Telamon	13 Dec.	ms. Oberon	20 Dec.
Oostkust Z. Amerika	ss. Ganymedes	11 Dec.	ss. Helder	7 Jan.
Oranjestad	ms. Oranjestad	7 Dec.	ms. Hestia	9 Dec.
Paramaribo	ms. Hecuba	11 Dec.		
Port au Prince	ms. Oranjestad	19 Dec.	ms. IJssel	14 Dec.
Port of Spain	ms. Waal	7 Dec.		
Pta. Cardon	ms. Hestia	9 Dec.		
Pto. Cabello	ms. Farmsum	7 Dec.	ms. Maplebank	14 Dec.
Puerto Limon	ms. Oranjestad	7 Dec.	ms. Willemstad	8 Jan.
Puerto Plata	ss. Telamon	13 Dec.	ms. Oberon	20 Dec.
Westkust Z. Am.	ss. Ganymedes	11 Dec.	ss. Bennekom	17 Dec.

Bovenstaande data zijn voorlopig aan verandering onderhevig.

BEKENDMAKING

De ondergetekende brengt in verband met de op 21 December 1950 te houden stemming voor de verkiezing van leden van de Staten ter openbare kennis, dat artikel 37 van het Kiesreglement bepaalt:

„1. Personen bij wie en bestuurders van bijzondere ondernemingen en instellingen, waarbij personen, die de leeftijd van drie en twintig jaren hebben bereikt, in dienstbetrekking zijn, zijn, voor zover niet bij besluit van de Gouverneur vrijstelling is verleend, verplicht te zorgen, dat ieder van dezen, die bevoegd is tot de keuze mede te werken, gedurende ten minste twee achtereenvolgende uren tussen acht uren des voormiddags en zes uren des namiddags daartoe gelegenheid vindt.

„2. Personen en bestuurders, in het voorgaande lid bedoeld, zijn, voor zover arbeid wordt verricht in fabrieken of werkplaatsen of op arbeidsterreinen, verplicht te zorgen, dat in het arbeidslokaal of op het arbeidsterrein, en zo er meerdere arbeidslokalen of arbeidsterreinen zijn, in of op het grootste dan wel in meer dan een arbeidslokaal of arbeidsterrein, gedurende een week vóór en op de tot stemming bepaalde tijd op ene zichtbare wijze is opgehangen een door hen of van hunnentwege ondertekende lijst, de uren, in het voorgaande lid bedoeld, vermeldende, voor elk afzonderlijk of groepswijze of voor allen gezamenlijk".

Overtreding van dit artikel wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste 14 dagen of geldboete van ten hoogste *f* 75.—.

De Voorzitter van het Hoofdstembureau
in de kieskring Curaçao,
M. Bartels Daal.

STATENVERKIEZING

Ondergetekenden brengen ter openbare kennis dat op Donderdag, de 21ste December 1950 van des morgens ACHT tot des namiddags ZES uur de stemming zal plaats hebben ter verkiezing van de leden van de Saten.

Artikel 134 van het Wetboek van Strafrecht voor Curaçao luidt: „Hij, die opzettelijk zich voor een ander uitgevende, aan een krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing deelneemt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar".

Artikel 116 van het Kiesreglement luidt: „Hij, die bij een verkiezing als gemachtigde stemt voor een persoon wetende dat deze overleden is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of een geldboete van ten hoogste duizend gulden".

Het Hoofd van het Centraal Bevolkingsregister
M. Bartels Daal.
De Gezaghebber van Aruba
Kwartsz.
De Gezaghebber van Bonaire
Krugers.
De Gezaghebber van de Bovenwindse Eilanden
Paap.

Ons feuilleton

Verschrikking in Huize Bryton

— Het is maar goed, dat de man, die haar vermoordde, dood is, zei Ralph tussen zijn tanden. — Ik wenste, dat ik hem met mijn eigen handen kon ombrengen. Tante Betty was als een moeder voor me.

— Ja, dat weet ik maar al te goed, zei zijn vader. — Zij was een van de beste mensen, die geleefd hebben.

Thans wendde hij zich tot Blake.

— Hoe kwam U te weten, dat Ralph mijn zoon was? vroeg hij. — Vernam U dat van Hubert?

— Neen, bij uw trap werd het mij duidelijk, antwoordde Blake.

— Wat zegt U?

— De eerste maal, dat ik hier kwam, zag ik een portret van een uwer voorvaderen, maar in dat portret zag ik duidelijk de familie-overeenkomst met Ralph. Plotseling werd mij toen duidelijk, wat juffrouw Bettins bedoeld had. Ik begreep, dat Ralph in werkelijkheid een Belsham was. Was de rest zo moeilijk te raden? Ik ben er van overtuigd, dat ook professor Quelch hem als een Belsham herkende, toen hij hem in de oprijlaan tegemoet trad.

— Dat is waar — volkomen waar! viel deze Blake bij. — Ik herinner het mij! Het was op het moment, toen ik hem die naald in de hand moest drukken. Hubert had mij verteld, dat het een grapje was. Natuurlijk was ik met de moorddadige eigenschappen er van niet op de hoogte. Ik vrees, dat ik in mijn waanzinnige toestand gaarne pijn berokkende.

Hij hield op en Blake gevoelde, dat hij aan al die gevangen dieren dacht. Professor Quelch rilde even en ging met onvaste stem voort:

— Ja, ik zag de familie-overeenkomst en begon te lachen. Waarom ik dat eigenlijk deed, weet ik niet.

— Hubert dacht, dat U stervende was, Lord Bryton, zei Sexton Blake. — Hij geloofde, dat er voor U geen hoop meer was en was dodelijk beangst, dat de afkomst van Ralph bekend zou worden. Terwijl het nog geheim was, besloot hij hem te doden en op zulk een wijze, dat het zou schijnen alsof de misdaad met zijn werkzaamheden in verband stond. Hij had van die onbekende Bulgaar gehoord, die tijdens een operatie was bezweken en toen hij die messenwerpende Bulgaar Petrass in een circus te Bryersford zag optreden, kocht hij hem om. Al hetgeen later gebeurde was een gevolg van diens vergissing.

— Buitengewoon, zeer buitengewoon! merkte Dr. Westerham op. — Toch is een punt mij nog duister. Waarom verzocht U mij, Lord Bryton, om de hulp van Sir Basil Strickland in te roepen? U weet wel, in die brief van U —.

— O, neen, interrumpeerde de Lord. — Ik vroeg U om met mijn zoon Dr. Clayton in contact te treden.

— U vergist U toch zeker, hernam de dokter. — Ik heb de brief hier, want de heer Blake verzocht mij hem mee te brengen. Kijk maar zelf.

— U zult zien, merkte Blake op, — dat aan de bovenrand ongeveer de breedte van een duim is afgeknipt. Ik zag dat direct, toen ik de brief voor het eerst in mijn handen kreeg. Aangezien het blad aan beide kanten beschreven is, begreep ik, dat op die wijze gemakkelijk een paar belangrijke woorden hadden kunnen verdwijnen, terwijl desniettegenstaande de brief toch een logisch geheel kon blijven.

— Waarachtig, zei Lord Bryton. — Nog een staaltje van Huberts werk, nietwaar?

— Ongetwijfeld, antwoordde Blake. — Kijk, de zin loopt op het ogenblik als volgt: „Ik zou Sir Basil Strickland of Sir Ronald Gow willen voorstellen". Met het vermiste stuk papier er bij zou de zin hebben kunnen luiden: „Ik zou Dr. Ralph Clayton van het Hospitaal, doch als deze niet kan, Sir Basil Strickland of Sir Ronald Gow willen voorstellen."

— Inderdaad — inderdaad! zei Lord Bryton knikkend. — Ik geloof ook, dat ik het zo geschreven heb.

— Hubert voelde zich bij het zien van die brief allerminst op zijn gemak, want hij durfde Ralph Clayton niet naar hier te laten komen, vervolgde Blake. — Hij zou het epistel vernietigd hebben, als hij geen betere manier ontdekt had. Sir Basil Strickland en diens reputatie was hem bekend, zodat het hem gewenst voor kwam het geval aan hem over te laten.

— Bedrog en misdaad van het begin tot het einde, zei Lord Bryton met een zucht. — Het verwondert mij, dat ik zoveel van de jongen hield. En toch, er waren ook tijden, dat ik hem niet volkomen vertrouwde.

— Er blijft nog één punt over, merkte Blake op kalme toon op.

— In mijn bezit bevindt zich een wasrol, waarop de bekentenis van Hubert is aangegeven. Ik zou willen weten —.

— Neen — neen, alstublieft niet, riep Lord Bryton, terwijl hij de hand ophief. — Doe mij het genoegen, mijnheer Blake en vernietig dat verschrikkelijk ding. Hubert heeft zijn straf ondergaan, laat het zo voldoende wezen.

Nog geen maand later lazen Sexton Blake en Tinker een annonce in „The Times", vermeldende, dat Ralph Belsham en Miss Ann Caryll geëngageerd waren, waarop Tinker grinnikte en zei, dat hij dat al lang verwacht had.

Het is best mogelijk, dat het ook Sexton Blake niet zo vreemd voorkwam.

EINDE